

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Smaating.

Oplevelser og Taler fra et 50-aars Præsteliiv.

Af

Alfr. Meinert,

ex. Præst ved Abel Kattrines Stiftelse.

Trykt i Anledning af Jubilæum
for
Slægt og Venner.

Kjøbenhavn.

Missionstrykkeriet (ved J. Fischmann).

1905.

Smaating.

Oplevelser og Taler fra et 50-aars Præsteliv.

Af

Alfr. Meinert,

ejt. Præst ved Abel Katrines Stiftelse.

Trykt i Anledning af Jubilæum
for
Slægt og Venner.

Kjøbenhavn.

Missionstrykkeriet (ved J. Fischmann)

1905.

Udsigt over mit Præsteliv, indsendt til Ordenskapitlet.

Jeg er født paa Christianshavn den 20. April 1829 af en gammel københavnsk Slægt. Min Fader var Raadmand og Grosferer N. J. Meinert († 1877) og min Moder hans Hustru, M. C. Meinert, født Tang, fra den vestjyske Herregaard Nørre-Bosborg († 1887). I 25 Aar, den første Trediedel af mit lange Liv, levede jeg hos mine kære Forældre, og i deres gode, velsignede Hus modtog jeg en omhyggelig og indsigtfuld Opdragelse. Fra mit 6. til mit 18. Aar besøgte jeg den Christianshavnske Borgerdydsskole og dimitteredes derfra til Universitetet i Aaret 1847. Jeg studerede dernæst Theologi og underkastede mig i Januar 1854 den theologiske Embedseksamen.

Da jeg fra min tidlige Ungdom havde følt et klart og bestemt Kald til at virke som Præst, søgte og fandt jeg, endnu før mit første Kandidat-Aar var udløbet, Lejlighed til at indtræde i geistlig Virksomhed, og den 2. Marts 1855 ordineredes jeg i Ribe Domkirke til midlertidig Medhjælper hos Provst B. Bloch, Sognepræst i Lønborg og Egvad mellem Varde og Ringkjøbing. I Lønborg forblev jeg et halvt Aar og fulgte saa med Provst Bloch til hans ny Embede, Hjerteminde og Drigstrup i Fyen, da Provsten endnu behøvede min Hjælp. Dette mit første Præsteembede staar i Mindets Trykleglans for mig som et forunderligt rigt og herligt Aar. (Jeg har i „Kirkebladet“ for 1. Maj 1898 ladet indrykke et Stykke om dette Tidsrum kaldet „mit første Præsteaar“ under Mærket d. t.). Fra Hjerteminde kom jeg i Foraaret 1856 til de 1 Mil syd for Hjerteminde beliggende Sogne Flødstrup og Ullerlev, hvor jeg blev personel Kapellan hos Sognepræsten der, Provst D. Ararup i 4 Aar, en for mig uforglemmelig Tid, da jeg, uden

at bære Præsteembedets Besvær med de verdslige Forretninger, dem min kære Ven og Frænde, Provst Krarup, villigen og gerne har alene, blot levede for og gik op i Besjergelsen af den egentlige Præstegerning. I April 1860 udnævntes jeg til ordineret Kateket ved Vor Frelser's Kirke paa Christianshavn; jeg havde søgt dette Embede for at komme til mine Fædres By og for at komme til at arbejde sammen med Christianshavns daværende højtansete Sognepræst, P. A. Fenger. I 5½ Aar, til Efteraaret 1865, virkede vi sammen der og arbejdede i bedste Forstaaelse for Guds Riges Fremme, idet vi ogsaa i flere Aar holdt Bibellæsninger sammen. I Efteraaret 1865 blev jeg forflyttet til Morsø og var i 4½ Aar residerende Kapellan for Røkjøbing, Lødderup og Elshø Menigheder og derefter i 6½ Aar Sognepræst for Ljorslev og Ørding samme Steds. De 11 Aar, jeg virkede som Præst paa Morsø, hører til mine fejreste Manddoms-Aar og ere mig uforglemmelige, idet jeg med Taknemlighed mindes Herrens Betsignelse, som der var over mig og min Gerning.

Medens jeg var Kateket paa Christianshavn, blev Flødstrup-Ullerslev Sognekald ledigt, og Beboerne der ønskede da at faa mig, deres gamle Præst, til deres Sognepræst; de indgav derfor Ansøgning derom, understrevet af næsten alle Familiefædrene i Sognene. Dog Kaldet var for stort og min Anciennitet for lille, saa at Ønsket ikke den Gang kunde opfyldes. Men nu, da jeg var Præst i Ljorslev, og Flødstrup-Ullerslev Kald atter blev ledigt, fornøede Beboerne der atter deres 15 Aar tidligere indgivne Ansøgning om, at jeg maatte blive deres Præst. Denne Gang blev Andragendet bevilget, og i Januar 1878 kom jeg anden Gang til mine gamle, kære Menigheder og denne Gang som deres Sognepræst. Jeg kom derhen opfyldt af de største Forventninger og Forhaabninger om, hvad jeg der vilde virke og udrette til Guds Riges Fremme, om at leve der til min Død fuldtud til Betsignelse for unge og gamle. Det blev ikke faaledes, store Forventninger blive ofte skuffede Forventninger. Tiderne var onde, de politiske Bølger gik højt og skilte ad, Politik blandede sig i alt, selv i de religiøse og kirkelige Forhold. Saa kom der Misstemning og Kulde mellem Præst og Menighed. Dertil kom, at jeg i disse Aar angrebes af en tærende Sygdom, nemlig Sukkersyge, som ogsaa knugede mit

Sind og dybt nedbøjede mig. Saa skete det da, at jeg, efter 11 Aars Tjeneste som Sognepræst i Flødstrup og Ullerslev, støttet paa Læge-Attest om høj Grad af Sukkerhyge, indgav Ansøgning om Afsted fra mit Embede, hvad der ogsaa i Januar 1889 bevilligedes mig, og saaledes kom jeg med bedrøvet Hjerte og nedbrudt Legeme tilbage til min Fødeby, 60 Aar gammel.

Her bedredes min Tilstand dog snart, jeg kom mig nogenlunde af Sukkerhygen, og jeg fik paany baade Lyst og Kraft til at virke i præstelig Gerning. Jeg tog da denne Gerning op igen, idet jeg tilbød min Tjeneste og blev meget benyttet af mange Præster her i Byen, men især dog af Præsterne paa Nørrebro, hvor jeg havde fæstet Bolig. Nogle Aar gik da paa denne Maade, og jeg havde fuldt op at bestille. Da skete det, at Embedet som Præst ved Abel Kathrine Stiftelse, som besættedes ved Konstitution, blev ledigt, og paa Beboernes Andragende blev jeg, der havde prædikeret nogle Gange i denne Stiftelse, af Stiftsprovst Paulli konstitueret som Præst i Abel Kathrine Stiftelse. 8½ Aar har jeg saa virket der; jeg er glad ved hver Søn- og Helligdag at prædike for Beboerne og for den lille Menighed, der har sluttet sig til os, og glad ved at være bleven en Ven af de gamle Kvinder i Stiftelsen, som jeg ofte besøger. Som et slynligt Bevis paa min Glæde oprettede jeg for to Aar siden et Legat paa 10,000 Kr. under Magistratens Bestyrelse, hvorfor Renterne i otte livsvarige Portioner tilfaldt de dertil mest kvalificerede af Stiftelsens Beboere. Jeg oplever nu en stille og mild Efter sommer i min Præstegerning og takker Gud, at han har ladet mig beholde baade Legems- og Mandskræfter i min høje Alderdom til at virke i min lille Gerning.

Den 2. Marts dette Aar oprandt mit 50-Aars Jubilæum som Præst. Jeg havde tænkt at holde det i al Stilhed og Ubemærkethed og er derfor blevet forundret og taknemmelig overrasket over al den Opmærksomhed, der fra alle Sider er ydet mig. Først skal det fremhæves med dyb og inderlig Taknemlighed, at Hans Majestæt Kongen i Dagens Anledning har hædret mig med Dannebrogssordenens Ridderfors. Men dernæst skal anføres, at Slægt og Venner, nær og fjern, ved Breve, Telegrammer og Gaver har ydet mig saa megen Anerkendelse og

vist mig saa megen Opmærksomhed, saa at min Jubilæumsdag er bleven mig en stor Dag og en uforglemmelig Dag; ogsaa fra Flodstrup kom venlig Hilsen med mange Underskrifter. Gud gibe mig Naade til, at jeg ogsaa ud over denne Dag endnu i nogle Aar maatte faa Kraft og Velsignelse til at virke i den Gerning, som altid har været mig dyrebar.

Om mine huslige Forhold vil jeg kun tilføje følgende. Den 25. Maj 1866, medens jeg var residerende Kapellan i Nykjøbing paa Morsø, brudeviedes jeg med Anina Larsen, Datter af den derværende Sognepræst L. P. Larsen. Min Hustru var den elskeligste Kvinde, som helt gik op i dette: at glemme sig selv og kun at leve for andre; vi levede et lykkeligt og kærligt Samliv, som dog trykkes af min Hustrus Sygelighed. Efter langvarige og smertelige Lidelser, haarne med kristelig Tro og Taalmod, sov min kære Hustru hen d. 26. Juni 1896. Da vi ingen Børn havde i vort Ægteskab, antog vi som vore Plejesønner to Drengene, som vi har opdraget og sat i Vej.

Børne-Prædiken

over Hellig tre Kongers Evangeliet,
holdt i Bethesda 5. Jan. 1890.

Kære Børn! I har vist ofte set op til den stjerneklare Himmel. Naar det blev mørkt om Vinteren, og Lampen var tændt, listede I eder da ikke stundom om bag Gardinet; eller naar I skulde i Seng, saa I da ikke op til Himlen, naar denne var klar og overjaaet med funklende Stjerner? Det er et dejligt Syn; — jo længere man staar og stirrer derop, desto flere Stjerner ser man, og de drager Sindet opad, og de blinker og smiler og vinker, ja „vinker os fra Jorden op til sig.“ Og naar de saaledes blinker og vinker, saa kommer I maaste til at tænke paa en lille kær Broder eller Søster, som I holdt saa meget af, men som nu er død og hos Gud i Himlen, eller I tænker paa den gamle rare Bedstefader eller Bedstemoder, som nu ikke mere er hos eder, men som altid var saa god mod eder, hvis Øjne kunde straale af Glæde ved at se eder, og som talede til eder om Guds Naade og Kærlighed. Nu har vi haft Jul, har I da ogsaa set op til Himlen og set, om I kunde finde Julestjernen, den klare, dejlige Stjerne, der ser ned paa den kolde, mørke Jord og vinker os op mod den lyse, klare Himmel.

Julestjernen — ja, om den siger vi, at den tændtes Julenat, saaledes som det hedder i Salmen, vi sang:

Det var midt i Julenat,
hver en Stjerne glimted' mat,
men med Et der blev at stue
en saa klar paa Himlens Bue
som en lille Stjernesol.

Dg det var den Stjerne, som Vismændene fra Østerland — vi kalder dem gerne de hellige tre Konger — pludselig opdagede, da de stod paa Taarnet og stirrede op mod den stjerneklare Himmel — og i Østerlandene er Himlen langt dybere blaa og Stjernerne langt mere funklende og klare end hos os — og saa raabte de til hverandre: „O, dér er Stjernen, dér er Stjernen, der bebuder den mageløse Konges Fødsel —; nu er han da født, som vi har længtes saa meget efter — vi maa se at finde ham, at vi kan tilbede ham.“ Dg saa gjorde de sig rede med det samme og drog ud paa den lange, ubiise og møjsommelige Rejse. Nu til Dags er en Rejse jo let nok og selve Rejsen ofte en Fornøjelse; — man tager Billet til Jernbane eller Dampskib, og saa gaar det med Fart, inden mange Timer er vi paa Bestemmelsesstedet. Men saaledes var det ikke den Gang, og saaledes er det heller ikke endnu i Østerlandene; der er hverken Post eller Jernbane. De hellige tre Konger besteg deres Kameler — I ved, man kalder Kamelen „Orkenens Skib“ — tog kostbare Foræringer med til den nyfødte Konge, og saa drog de og deres Følge den lange Vej over Bjerge, gennem Dale og Skove, over Strømme og Søer, fremad og fremad, men altid ved Natten, da det er mest svalt at rejse i de varme Lande, og da de kunde se den dejlige Stjerne, som gik foran dem og viste dem Vej. Saa kom de omsider til Jerusalem, men da blev Stjernen borte for dem. De tænkte da: en Konge maa være født paa et Kongeflot, og Slottet fandt de, og Kongen traf de, men det var ikke den Konge, de ledte om — det var den onde Kong Herodes. Men de fik dog Besked om, hvor deres Konge skulde fødes, og saa drog de ud af Jerusalem mod Syd til Bethlehém, og da de saa kom udenfor Byen i Natten, saa saa' de Stjernen, skinnende, straalende, lysende foran dem, og saa blev de saa himmelglade, klappede i Hænderne og raabte: „O, der er Stjernen, der er Stjernen!“ Dg det var, som om Stjernen gik foran dem, og saa stod den mildt straalende over et lille Hus i Byen. Dér gik de ind — ja, det var ikke gyldne Kongesale som i Jerusalem, der var ingen Konge med Guldkrone paa, siddende paa en Trone. Nej, paa en Træstol i den simple Stue med de kalkede Vægge sad der en fattig Kone, der vuggede et lille Barn i sit Skød. Men de hellige tre Konger saa ind i Bar-

nets milde Øje, og det var ligesom de kunde se Julestjernen
skinne og straaale derinde, derfor

bøjed' de sig glade,
ofrede paa gylndne Fæde
Røgelse med søden Lugt.

Dg saa rejste de atter den lange Vej hjem, jublende glade
og takkende Gud for, hvad de havde set. Men hvad tog saa
de hellige tre Konger hjem med? De havde jo bortgivet deres
Guld og andre Kostbarheder, saa drog de vel fattige hjem?
Nej, o nej, de var saa rige, da de drog hjem, thi de tog med
sig det evige, lyse og glade Minde om Jesus-Barnet, de tog
med sig det dejlige Billede af ham, indtrykket i Hjerterne, de
tog ham selv med, i Tanken, i Mindet, i Haabet. Saa de
kunde sagtens være glade.

Men nu vi, nu I, lille Børn, kan I ogsaa finde Jesus-
Barnet og hde Jesus Gaver? Ja, hvorledes skal vi finde ham?
I Bethlehem er han jo ikke mere, ellers kunde det være yndigt
at rejse de mange Mil for at finde ham.

Men det Barn, som var paa Jord,
blevet er en Konge stor.
Dg han sidder nu deroppe
over alle Stjernetoppe
ved Gud Faders højre Haand.

Ja, men saa kan I vel ikke finde ham og komme ham i
Tale? Jo, thi vi har ogsaa en Stjerne, der leder til ham —
det er Ordets klare, lysende Stjerne! Naar vi Lærere taler
om ham, naar vi med Hjertets Overbevisning, klart og varmt,
peger paa ham, og I er med, Børn, med i Tanken og af
Hjertet, ja saa kommer I til ham, føres ind til ham og bliver
glade ved ham. Har I nu ikke mærket noget til det i disse
hellige Juledage — at I var saa lette i Sindet, at I var saa
glade i Hjertet, ikke blot over Juletræ og Julelys, men over
ham, som er Festens Konge, det lille Jesus-Barn? I har faaet
Gaver i denne Jul, men har I givet Jesus noget? „Givet
Jesus noget — nej, vi unge Børn, hvad skal vi give ham, den
store Himmel-Konge?“ Ja, men mange af eder har dog givet
eders Forældre Smaagaver i denne Jul. Dg naar saaledes

en Dreng har givet sine Forældre en Ubetydelighed af sine Sparepenge eller en lille Pige har givet dem lidt, som hun selv har forarbejdet, stødte de eder saa bort, eller blev de ikke glade ved Gaven, og sagde de eder ikke Tak af Hjertet, idet de ikke saa paa Gavens Værdi, men paa Sindelaget? Saaledes er det ogsaa med Vorherre Jesus — han ser paa Hjertet, og giver I ham, hvad I har, og det med en god Vilje, da tager han imod det, som var det de hellige tre Kongers Gaver: Guld, Røgelse og Myrrha.

Guld — ja, hvad er saa det? Ja, lille Børn, det er Kærlighed. I skal tænke paa Jesus i Kærlighed, tale om ham i Kærlighed og handle efter hans Vilje i Kærlighed. Men det er hans Vilje, at I skal være sanddru og oprigtige, artige og lydige i alle Forhold. Og Røgelse, hvad er saa det? Ja, det er Bønnen; naar I beder til ham, naar I taler med ham om alt, hvad der ligger eder paa Hjerte, naar I lover, priser og taler ham, da ofrer I ham Røgelse, som der staar i Salmen:

Sender ham med Hjertens Glæde
Lov og Pris til høje Sæde,
det er Røgelse for ham.

Og saa Myrrha? Ja, Myrrha det er noget, som er bittert og bedst, og det véd I jo allesammen, at det er ikke altid saa let at gøre, hvad man skal, at være søjelig og eftergivende mod eders Søskende og Kammerater, altid at være flittig og opmærksom i Skolen, at arbejde med Udholdenhed paa Lektierne og nægte sig en Fornøjelse for at gøre sin Pligt; — det kan falde tungt og svært saaledes at gøre det, I ikke har Lyft til, og lade være at gøre det, I har Lyft til, det er en Selbovervindelse, et Offer, der maa bringes, et Myrrha-Offer, I bringer Jesus af Kærlighed til ham.

Ja, Gud give eder, lille Børn, og han give os alle Naade og Velsignelse til rigtig af Hjertet, sandt og alvorligt, at elske Vorherre Jesus. Han har dog sandelig fortjent det af os! Amen.

Børne-Prædiken

over Apostlens Gerninger 20, 35,
holdt i Bethesda 30. Marts 1890.

„Det bør os at arbejde,“ skriver Apostelen Paulus. Ja, — tænker maasse nogle iblandt eder — bør vi arbejde, saa skal vi ogsaa gøre det, men det er da ellers, hvad de Boksne kalder et nødvendigt Onde, baade kedeligt og sørgeligt. Jeg svarer: Ja, det vilde rigtignok være baade kedeligt og sørgeligt, om det var saaledes, men det er det slet ikke. Nej, ved I, hvad der er kedeligt og sørgeligt? Det er Lediggang. Naar vi gaar og ingen Ting har at bestille, gaar og driver og gider hverken staa eller gaa, hverken ligge eller sidde. „Lediggang er Djævelens Hovedpude,“ siger et gammelt Ord. Saaledes blev det jo f. Eks. for David; — han blev hjemme en Gang, da Hæren var i Krig, og da han saa intet ret havde at tage sig for, men blot sov lidt og spadserede lidt, da var det, at de onde Tanker steg op i ham og fik Magt over ham, saa at han forsyndede sig saa svært. Nej, Arbejdet er ikke kedeligt eller sørgeligt, men nyttigt og glædeligt, ja en Guds Betsig-nelse, ja ligefrem noget Gudsommeligt. „Min Fader arbejder indtil nu,“ siger vor Herre Jesus, „og jeg arbejder,“ og der staar i Bibelen, at Herren arbejdede med sine Apostle, da Kirken blev stiftet, men til alle Kristne lyder det: „I ere Guds Medarbejdere.“

Gud Herren har selv indstiftet Arbejdet og lagt sin Betsig-nelse derover og deri. Og det er værd at lægge Mærke til, at det ikke var efter Syndefaldet men før Syndefaldet, at Gud indstiftede Arbejdet. Thi det var, da Gud havde skabt Jorden og indrettet den yndige Edens Have med sine Kilder og Strømme, med sine smukke Blomster og dejlige Frugttræer, at han hød de nyfabte, uskyldige Mennesker, at de skulde dyrke og bevogte Haven. Han vilde ikke, at Adam og Eva skulde spadserere om den hele Dag og nu lugte til en Blomst, nu spise en Frugt, men at de skulde tage Arbejdet op og bearbejde Jorden, grave og plante, rive og vande; dermed gif Tiden

allerbedst, og saa smagte Hvilen og Nydelsen bagefter først rigtig godt. Men det Arbejde var jo ogsaa et let og behageligt Arbejde — at passe en Have, at gaa og hysle med Blomster, at luge og bestaere, og saa at se, hvorledes al Ting fra Dag til Dag vokser og tribes, kan der tænkes noget morsommere? Og som Arbejdet i og for sig var let og taknemmeligt, saa udførtes det ogsaa med et let og glad Sind og gik saa let fra Haanden, thi den Gang, ja den Gang var der ingen Synd og ingen Sorg! Men nu efter Syndefaldet er Arbejdets Art og Bestaaffenhed blevet anderledes. Gud Herren sagde til det faldne Menneffe: „I dit Ansigts Sved skal du æde dit Brød;“ formedelst Synden er den Dom lagt paa Menneffet, at nu er Arbejdet blevet saa besværligt, tit saa trykkende og tyngende, svært at saa begyndt, vanskeligt at blive ved med. Ja, lille Børn, er det ikke ogsaa saaledes med eders Arbejde? „I har jo ogsaa eders lille Gerning, som skal udføres med Flid og Selbovervindelse, med Trostaa og Udholdenhed. Men er det altid let? Nej, tit saa svært. Det er slet ikke behageligt at vækkes op af sin søde Søvn en kold og mørk Vintermorgen, læse over paa sine Lektier og gaa til Skole, ofte i Regn og Storm, slet ikke saa let at holde Tankerne samlede i flere Timer med anspændt Opmærksomhed, og er saa den næste Dag tilmed en „svær Dag“ med mange Lektier og Stile, saa er det strengt saaledes i flere Timer i Træk at skulle læse og skrive, og saa bliver Fristelsen jo stor til at nøjes med, at en Lektie kun bliver halv lært eller helt lægges til Side, naar I ikke kan komme ud af det med den. Og naar I saa er bedte til Selskab eller til Bal eller maa komme paa Komedie, ja, saa ligger Fristelsen nær: at lade Arbejdet ligge og give sig hen til Fornøjelsen. Men det skal I ikke, kære Børn, — vi skal, hvad enten vi ere Voksne eller Børn, ikke følge vor Lyst, men gøre vor Pligt. Deri er der en stor Fornøjelse — større end den paa Ballet eller paa Komedien — naar I har arbejdet flittigt, arbejdet med Udholdenhed, faaet Bugt med svære Lektier, idet I maaske for at saa dette udført har maattet nægte eder selv en Fornøjelse, da efter veludført Gerning at kunne med en god Sambittighed lægge Hovedet til Hvile paa Pudsen. Det hjælper mere end det, som vi brugte i den Tid, jeg var Børn — ja, det bruges maaske

endnu — at lægge Lektie-Bogen under Hovedpuden, naar vi gik i Seng. Det er saa styrkende saaledes at kæmpe med sig selv og vinde Sejr. Gode Viljeskræfter er endnu bedre end gode Armkræfter.

Dg saa maa jeg gamle Præstemand jo nok give eder, mine unge Venner, et godt Raad. Naar det falder os svært at faa Arbejdet begyndt, eller det er strengt at holde Opmærksomheden vedlige i længere Tid, eller der er noget, som I synes: det kan vi slet ikke forstaa, saa bed til Gud, bed i eders stille Sind til eders Fader i Himlen, om han vil hjælpe eder, om han vil give eder Lyft og Kraft og Udholdenhed, saa skal I se, saa faar I, hvad I beder om, saa lettes Arbejdets Byrde og saa faar I Mod og bliver glade!

Ja, kære Børn, I skal arbejde hver i sin lille Gerning, for eders egen Skyld, for Sambittighedens Skyld, for at blive kundskabsrige og dygtige Mennesker, for at Viljen kan styrkes og Kræfterne øves, men I skal ogsaa arbejde for eders Forældres Skyld. I ser jo nok, at de har deres stadige Arbejde med at opdrage eder til alt godt. Dg I skal arbejde for eders Læreres Skyld — I skal dog tænke paa, hvor meget Arbejde de har med i Taalmodighed at lægge alt til rette for eder. Ja, og saa skal I arbejde for Guds Skyld — ja, for at være taknemmelige mod eders himmelske Fader, der hver Dag giver eder alt, hvad I trænger til baade til Legeme og Sjæl, taknemmelige mod eders Herre og Frelser, Jesus Kristus, som har arbejdet sig til Døde for at give eder evigt Liv og Salighed, taknemmelige mod Gud Hellig Aand, der arbejder paa, at I maa faa Lyft og Kraft til, saa vidt I er komne, at leve dette Liv! Ja, Gud arbejder for eder, saa skal I ogsaa arbejde paa, at Guds-Livet, som ved Daaben fødtes i eders Hjerter, maa vokse og trives i eder!

Gud give os alle Lyft og Kraft til at arbejde paa vor Sælig-
lighed, at vi maa stride den gode Strid, fuldkomme Løbet,
bevare Troen og saa komme hjem! Amen.

Børne-Prædiken

over Matth. 3, 13—17 (Jesu Daab),
holdt i Bethesda 27. April 1890.

Der stod en Mand ved Jordans Flod; han bøjede sig over det klare Vand og saa paa, hvorledes Bølgerne trillede. Mon han vilde spejle sig i Vandet, den Mand? Nej, det vilde han ganske vist ikke! Der var da heller ikke stort at se ved ham, en mager Skikkelse, indhyllet i en simpel, grov Klædning, nemlig en Kappe af stride Kamelhaar. Men idet Johannes den Døber — thi det var jo Manden, lille Børn, — stirrede paa det blanke Vand, saa var der mange og store Tanker, som gik igennem hans Sjæl. Han tænkte paa, hvad der var sket dér paa Stedet for mange Aarhundreder siden, den Gang Josva, Herrens vældige Stridsmand, førte Israels Folk ind i Landet, der flød med Mælk og Honning. Han saa i Manden, hvorledes Præsterne gik frem med Bagtens gyldne Ark — langsomt, men med faste Trin, skred de frem, og se, da de i Tro paa Gud Herrens Raade og Magt uden Frygt satte Foden ud i Vandet, da slog dette ikke sammen over deres Hoveder, men veg tilbage og stod som en Mur, fast og ubevægeligt, og de og alt Folket med dem kom trygt og vel over paa den anden Side Floden, kom over til det forjættede Lands grønne Enge, frugtbare Marker og styggefulde Stove. „Men“, sukkede saa Johannes den Døber, „naar kommer den rette Josva, der skal føre Guds Folk ind i det rette Glædens og Hvilens Land, det Himmeriges Rige, som Guds Aand har sat mig til at varsle om, naar kommer den rette Frelser fra al Nød, han, hvis Forløber Gud Herren har sat mig til at være?“ Og saa faldt Johannes i andre dybe Tanker. — For hans indre Øje opsteg Billedet af hin fremmede Mand, Syreren Naaman, der, plettet og grim af Spedalskhed, i gamle Dage var nedsteget i Jordans hellige Bælte, havde dukket sig ned i dem og var opsteget af dem, befriet fra sin Sygdom, renset og ren. Og han sukkede dybt og sagde ved sig selv: „Vi er jo alle besmittede og fulde af Syndens Spedalskhed, hvad skal dog rense os — det kan den Daab, jeg døber med, ikke, thi den er jo kun en Vand-

daab, et Billede paa Renselse, men den giver ikke Renselse, den giver ikke Kraft. Nej, det giver kun den længselsfuldt Forventedes Daab, thi han skal døbe med den Hellig-Mand og Tid!"

Medens Johannes saaledes stod, nedfunket i disse dybe Tanker, grundende og bedende, hørte han en klar og lydlig Røst, der sagde: „Johannes, vil du døbe mig?“ Og Johannes løftede sine Øjne og saa en ung Mand staa for sig, klædt i en Haandværkers simple Dragt, en Mand med noget saa forunderligt Betagende i hele sin Maade at være paa, med saadanne dejlige, dybe Øjne og med Guddomsglansen over sit Ansigt. Han kendte ham, det var Jesus af Nazareth — ja, de var jo godt kendte, de to store, som nu mødtes ved Jordans Flod, kendte fra Barndommen, — der er jo et Billede, som mange af eder, kære Børn, vist har set: Jomfru Maria, siddende med Jesus-Barnet paa Skødet, og Johannes som en lille Dreng, staaende ved Siden af. Johannes kendte Jesu udbortes Skikkelse og kendte ham ogsaa personlig — han vidste, at der var ikke bedre Menneſte og ikke renere, frommere Personlighed til end ham, som nu stod for Lam og begærede hans Daab, men om hvem ingen vidste eller kendte andet end idel godt, men naar han virkelig var hellig og ubesmiltet, saa kunde han da umuligt trænge til Johannes' Daab, der jo var en Omvendelses Daab. Men dog kendte Johannes ham ikke tilfulde, thi han kendte ham ikke som Guds enbaarne Søn, Frelseren, og han vidste ikke, at den Daab, Jesus vilde døbes med, var Indvielses Daab, ved hvilken han vilde indvies til at paatage sig den største af alle Gerninger, den at frelse den faldne Menneſteslæggt. Men da saa Johannes's Indvendinger var beſeje-rede, og han havde sagt Ja til at døbe Jesus, da skete der noget vidunderligt dejligt og herligt ved den hellige Flod. Da Jesus steg op af Vandet, skiltes Skyerne ad, Himmelen aabnedes; i Lysglands med de hvide, udbredte Binger, i Dueſkikkelse, hvilede Gud Hellig-Mand over ham, og som den rullende Torden, højtideligt, som naar Orgler gaa, lød Gud Faders Røst: Denne er min Søn den elskelige, i hvem jeg har Behagelighed! Da aabnedes først ret Johannes's Øjne, og han kendte Jesus af Nazareth som Frelseren, og fra den Tid blev de Ord: „Se det Guds Lam!“ Omkvædet paa al hans Tale og Vidnesbyrd.

Ja, kære Børn, da Jesus blev døbt, blev han indviet, udtaget til at være Guds Lam, Offerlammet, som har baaret og bærer alle Menneskers Synd. Ogsaa eders Synder bærer han, idet I sidder under Guds Naades Vinger. Og det er det, vi skal tænke paa, ja, just i de forestaaende Dage, i Faste-tidens alvorlige Dage skal vi betænke og overveje, hvad vor Frelse har kostet. Fra gammel Tid har det jo ogsaa været saaledes i Herrens Menighed, at Fastetiden er Kirkens alvorlige Tid, indviet til Betragtningen af Jesu Lidelse og Død. Vi ved jo nok, at mange Mennesker har en anden Anskuelse — eller lever dog, som om de havde en anden Anskuelse — den nemlig, at Fastetiden just skal anvendes til al Slags lystig Kommers og overstadig Glæde; men lad dem om det; vi, ogsaa I, kære Børn, vil tit og ofte i disse Dage og Ulger tænke paa Vorherres Jesu Lidelse, tænke paa, hvor mild og jagtmodig, hvor stille og gudhengiven han led og døde, og alt dette af Kærlighed til os, at det saaledes ogsaa maatte blive med os, lille Børn, at vi kunde elske ham igen for al hans store Kærlighed til os og vise denne vor Kærlighed til ham i vort daglige Liv ved Taalmodighed og Gudhengivenhed, ved Sagtmodighed og Mildhed, ved Opofrelse og Selvfornægtelse, idet det samme Sind er i os, som var i Jesus Kristus. Thi vi er jo alle døbt med Herrens Daab til et kristeligt Liv. Og da vi blev døbt, skete det samme, som da Jesus blev døbt: Himlen, som ved Synden blev lukket, aabnedes over os, da vi modtog Syndsforladelsens Naadegave, den Hellig-Aand kom over os med Naade og Fred, Gud Fader saa ned til os med Velbehag og gjorde os til sine Børn, og Jesus, den store Børneven, var selv til Stede og tog imod os, at vi skulde høre ham til for Tid og Ewigheid. Ja, lille Børn, alt dette vidunderlige og dejlige skete den Dag, I blev døbt, denne store og velsignede Dag — sært dog, at alle kender og højtideligholder den Dag, da de legemlig fødtes til Verden, men at saa hderst faa bryder sig om at kende og som en Mærkedag at holde den Dag hellig, da de aandelig fødtes.

Men saa skal vi jo ogsaa alle, Voksne og Børn, arbejde paa og bede om, at vi med Kærlighed og i Glæde kan leve i vor Daabs Pagt og Naade til vor salige Ende.

De to Stæder.

Optaget i „Kirkebladet“ for 1. Januar 1891.

Rom var Hovedstaden i det mægtige romerske Verdensrige, og i de første kristne Aarhundreder var den en stor og prægtig Stad, beboet af henved to Millioner Mennesker og opfyldt af de skønneste og herligste Bygninger. Der laa Afgudernes Marmor-templer, prydede med Søjler og Buegange; der laa Kejsernes Residens-Slot, „det gyldne Hus“ kaldet, med dejlige haver og stuyggesfulde Lunde; der laa Theatre, Bade og Bygningskunstens Underværk, det mægtige Amphitheater, der rummede 80,000 Mennesker. Rom var bygget paa høje Høje; det laa derfor højt og kunde ses viden om. Det laa midt i det romerske Rige; mange og brede Landeveje førte til dette Rigets stor-artebe Midtpunkt, og ogsaa fra Havet var Afgangen til Staden let og letvem. Man sagde derfor i Oldtiden: „Mange Veje fører til Rom,“ og dette Udsagn blev til et Ordsprog. I billedlig, overført Betydning vil dette jo sige, at til denne Verdens Lykke og Glæde gaar der mange Veje. Rigdom, Ære og Anseelse vindes i Verden paa mange Maader. Ja Penge, Guldnøglen til et Liv i Herlighed og Glæde, kan man jo komme til ved Arb, men som oftest maa de dog erhverves ved anstrængt Arbejde og udholdende Flid, maa vindes ved Vist og Snildhed, ved Benyttelse af Flid og Omstændigheder. Og Ros og Ære, Magt og Indflydelse vindes ogsaa paa faare mange, forskellige Maader.

„Ja, „mange Veje fører til Rom;“ men skønt de er baade mange og brede, saa er de knap rummelige nok til den store Mængde Mennesker, der vil frem ad dem, idet de stræber at naa Lykken eller det, de kalder Lykke. Ja, hvilken Sammenstimlen og hvilken Konkurrence er der ikke paa disse mange Veje, hvilket Arbejde, hvilken Kamp! Alle stræber de fremad; men ikke blot vil de selv frem, men de vil ogsaa forhindre de andre i at komme frem. Det er et „Kroket=Spil“ i det store, som ogsaa har det tilfælles med det egentlige Krocket, at det spilles med Lidenskab og aldrig faar Ende.

Men de, som naar Rom og lever i Rom, Verdenslykkens Stad, er de saa i Sandhed lykkelige? Borgerne i det gamle

Rom raabte bestandig paa „Brød og Skuespil,“ og naar de fik disse to Dele, mente de, at de havde alt, hvad Livet kunde give. De, som færdes i Verdensglædens Stad, har vel ogsaa Brød, har rigeligt og overdaadigt Livsophold, men „Mennesket lever ikke af Brød alene, men af hvert Ord, der udgaar af Guds Mund,“ og hvad kan det hjælpe, at Legemet mættes, naar Sjælen striger af Hunger? Og hvad kan det hjælpe at nyde og svælge i alle de Glæder og Fornøjelser, som denne Verden byder; denne Glæde er dog tom og efterlader kun Tomhed og Øde. Ja, hvad kan det hjælpe som Keiser Nero at sidde i „det gyldne Hus,“ eller strække sig paa Kolossæums Purpurtæpper, naar Sjælen er fangen af „den stærke“ til at gøre hans Vilje? Da er det bedre som Paulus at sidde i Mamertiner-Fængslets mørke Kælder og stirre op efter den lyse, vinkende Sejerskrone! Og hvad kan det hjælpe at knæle i Afgudernes Templer i Verdensstaden for Venus og Mercurius, for Guderne for Elskov og Binding, naar Templerne til sidst styrter sammen og under deres Ruiner begraver baade Afguderne og deres Dyrkere? Men saaledes gik det i Rom, den store Verdensstad. Et barbarisk Folk, Vandalerne, kom over Byen, indtog, brændte og ødelagde Staden, og det stolte Rom, „den evige Stad,“ sank i Grus. Og saaledes skal det gaa i denne Verden med al dens Rigdom og Herlighed. En Gang skal Staven brydes over „Babel, den store Stad,“ og det skal lyde: „Den er falden, den er falden, Babylon, den store,“ saaledes som det hedder i Abenbaringens Bog. Ja, „Verden forgaar og dens Lyft“, og alle, som i Verden lever i „Djernes Lyft og Rødets Lyft og Livets Hoffærdighed“ forgaar i den og med den. Herre, lad os ikke dø Døden, men leve Livet! —

Rom var den ene Stad, jeg vilde pege paa. Den anden er Jerusaleem. Denne By var ingen Verdensstad; den var ikke Hovedstad i et stort og mægtigt Rige. Der var heller ikke i den mangfoldige Pragtbygninger som i Rom. Den eneste mægtige og anselige Bygning i den var Herrens Tempel, højt liggende paa Morias Bjergtop. Paa Jerusalems Gader bølgede der heller ikke saadanne Skarer af Mennesker som i Rom; den var ingen Handelsby med libligt Nøre. Jerusaleem var forholdsvis en stille By, en „Fredens Stad,“ som ogsaa dens

Ravn tyder paa. Og dog, paa visse Tider af Aaret, paa de store Højtider, naar de festklædte Skarer steg op til Jerusalem, til Herrens hellige Stad, med jublende Salmetoner, da var der Fædsel paa Jerusalems Gader. Da gik Festtoget op ad Tempelbjerget, ind i Herrens Helligdom, og Sangene lød og Røgelsen dustede, medens det Allershelligstes Forhæng lukkede sig bag efter Ypperstepræsten, naar denne med hellig Vrefrygt, ligesom med tilbageholdt Aandedræt, nærmede sig den usynlige Guds Trone, for med Offerdyrets sonende Blod at stedes for Herrernes Herre og Kongernes Konge. Jerusalem er den hellige Stad, den Stad, som Herren havde udvalgt til at lade sit Navn bo udi, den Stad, hvor en Skare af Herrens Profeter lærte, hvor den Guds Hellige udførte sit Frelserværk, led og døde, opstod og fo'r til Himmels, den Stad, hvor Herrens hellige Vidner paa Pintsedagen isørtes „Kraften fra det Høje“, hvor Modermenigheden fremstraalede som „Staden paa Bjerget“. Jerusalem er den hellige Stad og er som saadan Forbillede paa Himmerige, som jo ogsaa i Skriften kaldes „det himmelske Jerusalem“, hvorhen vi alle maa bede om at komme. Men vil vi dette, da skal vi vide, at til det himmelske Jerusalem fører der kun én Vej — ja kun én Vej, én eneste Vej, og det er Jesus-Bejen. Jesus har jo selv sagt: „Jeg er Bejen, og der kommer ingen til Faderen uden ved mig.“

Ja, kun én Vej fører til Jerusalem. Det er ikke som Verden siger: „Alle Beje fører til Jerusalem, enhver bliver salig ved sin Tro.“ Det er heller ikke som de Selvretfærdige siger: „Budenes Vej, Pligtophydelsens Vej fører os til Jerusalem.“ Ja vel, den Vej er god nok i sig selv, men den er ikke for os Syndere. Som i gamle Dage Kongevejen kun var til at befærdes af Kongen og hans Hus, medens den ved Bomme og Laase var aflukket for Folket, saaledes er det med Lovens Kongevej, kun én, vor Herre og Konge, Jesus Kristus, har vandret den Vej til Ende, men den er en spærret Vej for alle os andre, thi Bejens Bomme holdes nede for os, som ikke kan betale Bompunge, det er: Opfyldelsen af de enkelte Bud. Nej, men kom du ved Loven til Syndens Erkendelse, følte du dig som en stakkels fortabt Synder lige overfor den retfærdige og hellige Gud, og længtes du saa inderlig efter Jesus som den

levende, personlige Ven og Frelser, saa fik du et Møde med ham, og saa fandt du i ham Vejen til Jerusalem!

Men denne Vej er ikke de manges Vej, men de faas Vej. Der er ikke Stimmel og Trængsel og Støj paa den Vej. Nej, denne Vej er smal og trang — det er en Bjærgsti, der snor sig stejlt opad Fjældets Side. Opad og fremad! Ikke for nogen Pris vil vi være paa nogen anden Vej! Vi vender vort Ansigt „stadigen at drage mod Jerusalem“. Alerede det, at vi ved, at vi er paa den rette Vej, giver en uforlignelig Følelse af Sikkerhed. Opad og fremad! I Enighed og Kærlighed skal vi vandre; med opløftet Hjerter skrider Pilgrimskæren frem, skal Vejen end gaa gennem stikkende Tjørn og saarende Torn! Opad og fremad, syngende Herren Lovsange af Hertet og opmuntrende hverandre med Sangens Toner som Guds Israels glade, festklædte Skarer i de gamle Dage:

Nu kan vi ej hvile,
Maa fremad ile
Over Bjærg, over Dal,
Til Himlens Sal.
Se, Stjernen blinker,
Og Kronen vinker!

Og er vi saa naaede til det himmelske Jerusalem, til Fredens Stad, da modtages vi af de hvidklædte Skarer, der alt er komne hjem, med Velsignelsens Ord: „Opløfter eders Hoveder til Helligdommen og lover Herren! Herren velsigne eder, han, som gjorde Himmel og Jord!“ Og med dem gaar vi saa ind i Helligdommen. Der er ikke længere noget Forhæng for det allerhelligste, Afgangen er aaben og fri; vi skal se ham, vor Herre Jesus, som han er. Saa synger vi i jublende Kor:

Vær hilset, du lyse, livsfalige Strand!
Vær hilset, du Livets det dejlige Land!
Vær hilset, du søde Jerusalem!
Vær hilset, du Møde
I Glædens Hjem!

O, se en Gang!

(Evende Oplevelser af en gammel Præst.)
 Optaget i „Kirkebladet“ for 1. Marts 1893.

I.

Det er jo en streng Vinter, vi har i Aar — Sne dækker alt, og Kulden trykker alle. Jeg kan dog huske en Vinter, som i det mindste for min Tanke staar som meget strengere; det var Vinteren mellem 1854—55, altsaa for over 38 Aar siden. Jeg var den Gang en ung Mand paa 25 Aar og havde hidtil alle mine Dage levet hjemme hos mine Forældre i København, levet et stille, indadvendt Liv, sværmende og drømmende; men det, som alle mine Tanker og Drømme gik ud paa, var en Gang som Herrens Tjener at forkynde hans Evangelium og vinde Sjæle for Guds Rige. Fra min tidligste Ungdom vidste jeg, hvad jeg vilde være, og der blev sagt om mig derhjemme, at jeg den Dag, jeg blev konfirmeret, havde sagt: „Ja, i Dag er jeg jo bleven konfirmeret; om ti Aar konfirmerer jeg maaske selv!“ hvad der ogsaa — in parenthesi sagt — saa nogenlunde skete, thi 11 Aar derefter, just paa min egen Konfirmationsdag, holdt jeg selv min første Konfirmation.

Da jeg saa var bleven Kandidat, gik mine Bestræbelser ud paa at faa Plads som personel Kapellan hos en dygtig og troende Præst, som kunde og vilde føre mig ind i Præste-Embedet. Og dette var nu lykkedes. En velsignet Herrens Tjener i Vest-Jylland havde skrevet til mig: „Jeg kan se, at det er Aldor med Deres Lyft til at blive Præst, siden De vil komme herover i det yderste Ihule! Ja, kom, jeg vil gerne have Dem til Medhjælper og Medarbejder!“ Nu var Sagen ordnet, og i Januar 1855 kom der Brev til mig fra Biskoppen i Ribe, af hvem jeg skulde ordineres, om at møde i denne By d. 28. Februar til Bispe-Examen og Ordination. Saa var da den lange Rejse nær for Haanden i den barske Vinter. Det var uhyre koldt. Fuglene i Luften frøs ihjel. Man talte om, at i Viborg havde det en Nat frosset 24 Grader, Bælt-Passagen var meget vanskelig — det var forfærdeligt, stod der i Bladene, hvad Passagererne maatte lide; 24 Timer havde nogle maattet tilbringe i de aabne Vaade! De derhjemme var bange for mig — jeg var jo som en ung Fugl, der første Gang

skulde forlade den lune Rebe og prøve sine Binger, — men jeg var i det hele ved godt Mod, jeg stolede paa, at Gud vilde føre mig trygt over, og han førte mig ogsaa trygt over.

Det var Fredag Aften den 23. Februar — jeg havde sagt Farvel til alle de kære i Hjemmet, og velindpakket sad jeg i Waggonen og var snart i Roskilde. Længere gik Jærnbanen ikke den Gang; fra Roskilde til Korsør førte man i Diligence. Det var en bitterlig kold Nat, det frøs ved 12 Grader, og en kold, klam Taage trængte sig igennem Marv og Ben og gennemsnede alle. I Morgenstunden ved Kl. 9 kom vi til Korsør og henved en Time efter til Halskov, hvorfra Turen med Isbaadene skulde foregaa til Knudshoved paa Fyns-Siden.

Det var en smuk Vinterdag — Solen skinnede paa de vidtstrakte Sne- og Ismarker, Luften var ren og klar; saa langt Øjet saa' var der ingen aaben Plet; den faste Is gik fra Halskov til Knudshoved og havde slaaet Bro mellem Sjælland og Fyn. Nu begyndte vi Rejsen, Is-Passagen; men da Baadene, som førte Løjet, kun med stor Møje og megen Langsomhed formaade at bryde sig Vej gennem den tilfrosne Vaage, forlod vi dem og gik — vi var alle unge Mænd — rask fremad paa egen Haand. Dette var nu meget interessant og morsomt. Rundt om paa Ijen laa Vildænder, forkomne og halvdøde af Kulden; dem fangede vi en Del af og kom saa ved Totiden til Sprogø, to Timer før Baadene. Efter at vi havde spist, begyndte Is-Passagen igen. Baadene gik frem paa den angivne Maade. „Na, lad os gaa i Forvejen igen!“ blev der sagt. „Ja, lad os det!“ — „Nej, det er ved at blive mørkt, lad os følge Baadene,“ sagde en fornuftig medrejsende.

De fornuftige blev saa, men de ufornuftige — hvoriblandt jeg vel var den ufornuftigste, ikke just af Dumdriftighed, men fordi jeg ikke anede, at der var nogen Fare — vi var tre, og vi styrede vor Kurs ud paa de øde Ismarker, og snart havde vi Baadene langt bag os. Men da vi var komne et godt Stykke frem, faldt Mørket tæt over os, Vejret slog om, det sneede stærkt, og Blæsten drev os Sneen lige i Øjnene og skjulte Sporene af de Jodtrin i Sneen, vi havde fulgt. Mørket blev tættere, Sneestormen tog til, vi vidste ikke, hvor vi var. Lidet vant, som jeg var til at udholde Strabadser og træt efter en søvnløs Nat, blev jeg snart udmattet og vilde lægge mig ned.

„Det maa De ikke — tag mig under Armen — fremad!“ blev der sagt. Ja, men hvorhen? Vi vidste hverken ud eller ind. Vi krøb op paa Snebunker, men kunde intet øjne, Sneytknigen skjulte Landet. „Jeg kan ikke mere, jeg lægger mig ned,“ sagde jeg. „Nej, nej — her er Kognak, drik en Mundfuld!“ Træt, ja træt til Døden, i Snestormen, paa Bæltets Is, vildfarende i den mørke Nat — hvad skulde der blive af os, hvad mon Moder vilde sige, om hun vidste det? Skulde jeg da aldrig komme til at forkynde Guds Evangelium?

„O, se en Gang! Se dog!“ raabtes der. Hvad var det? Et klart og straalende og stærkt skinnende Lys kastedes over Sneen. Det var Fyret paa Knudshoved, som nu tændtes. Saa fik vi Mod og Kraft, og snart havde vi lykkelig naaet Land.

Men det Lys kan jeg aldrig glemme. Jeg ser det endnu, hvordan det straaledede frem, Redningslyset, der frelste os ud af Dødens Nat. Og jeg tænkte, og tænker endnu, paa Lyset fra det Høje, der har besøgt os for at skinne for dem, der sidder i Mørket og Dødens Skygge, at styre vore Fødder paa Fredens Vej, og jeg tænkte, og tænker endnu, paa de mange, der stod i den største Nød og vidste ikke, hvorhen de skulde gaa, stod med Dævelens haarde Bejr imod sig, med Syndens Mærke om sig og Dødens Bænder under sig, men de saa' op, og Jesus, Lyset fra det Høje, straaledede frem, og de fandt i ham Fredens Vej til Frelse.

II.

Det er gode, lyse Minder, jeg har fra den Tid, da min kære, gamle Læremester førte mig ind i Præsteembedet. Jeg var saa glad ved min Gerning, saa glad ved Menighedens Velvilje, saa glad ved det stille, fredelige Præstegaardshjem, hvor jeg fuldt ud levede som en kær Søn og Broder. Og saa var der saa smukt i den milde Sommer ved den brede Strøm og paa de grønne Enge. Ja, det hele var en fuldkommen Idyl, uden mindste Mislyd eller Skygge. Men Sommeren var snart forbi, og i Slutningen af September skulde vi alle flytte. Ja, ogsaa jeg skulde flytte med Præsten til hans ny Embede — jeg var jo egentlig ikke personel Kapellan, men Vikarius i Præstens Sygdom, og vel var han nu rask, men han vilde dog gerne endnu paa Grund af andre Omstændigheder have

min Hjælp i nogen Tid. Det blev saa en travl Tid med at den Indpakning, og en vemodig Tid med at sige Farvel til de mange kære Beboere, der med varm Kærlighed hængte ved Præsten og hans Hus og som endnu tilsidst viste deres Hengivenhed ved at køre Tøjet og befordre os over Heden lige til Vejle. Det er en lille Oplevelse fra denne Rejse, jeg gerne vilde drage frem her.

Den første Nat laa vi i en stor Gæstgivergaard ved Hedens Begyndelse. Næste Morgen rejste vi videre. Det gik kun langsomt frem, og flad og øde var Egnen, den sorte Hede. Op ad Dagen kom vi til en Kro — Folkene derfra var til Bryllup, men Huset stod aabent, med uredte Senge i Sovekamrene, skident, mørkt og fælt var det der, ude og inde! Saa gik Rejsen videre ad Hedeveje og over den triste, tunge Hede; ikke et Hus, ikke et Menneske var at se, ikke en Sø, ikke en Dam eller Na noget Steds, goldt og øde til alle Sider, ikke et Træ eller en Busk, ikke en Ager eller en Eng, en uendelig Lyinghede, Orken for og bag og til alle Sider. Samtalen paa Vognen gik istaa; der kom Lyingjel over Sindet, og under den langsomme, ensformige Kørjel blev jeg dorst og søvrig og slumrede ind. Da vaagnede jeg ved, at en raabte: „D, se en Gang!“ Jeg slog Øjnene op. Hvad var dog det? D, hvilken yndig, skovrig og bakket Egn! Og den blev jo længer jo dejligere! Vi kørte gennem smukke, livlige Landsbyer; Skovenes Løv prangede med Efteraarets brogede Farver, Himlen forekom os højere, Luften mildere og varmere, Vejle Fjords blaa Bandede skinnede i det fjerne, og Sindet blev atter let og glad, og vore Stemmer lød i jublende Kor: „D, hvor her dog er dejligt!“

Da tænkte jeg den Gang — og saa ofte senere, naar denne forunderlige Overgang fra den tunge, mørke Hede til det lyse, dejlige Landskab traadte frem i Mindet —: Ja, saadan er en Kristens Overgang fra Dødens Tryk og Angst til det „livsalige Lands“ Dejlighed!

Mit første Præsteaar.

(Fortalt af en gammel Præst.)

Optaget i „Kirkebladet“ for 1. Maj 1898.

Maaske er der en og anden blandt „Kirkebladet“'s Læsere, som husker et Stykke, der for 5 Aar siden stod i dette Blad, om en ung Mand, som i den strenge Vinter 1855 gik over Store Bælts Is fra Halkov til Knudshoved, fo'r vild paa Isen i Mørke og Snefog, men ved Guds Hjælp blev reddet. Det var en gammel Præst, som fortalte denne og en anden Oplevelse fra sin Ungdom. Og nu har denne gamle Præst tænkt sig Muligheden af, at der var dem, der var komne til at interessere sig for denne unge Mand, eller som i ethvert Tilfælde kunde finde lidt mere end Udspreddelse ved at høre om, hvorledes en ung Præst, der med Frejdighed og Tillid til Gud begyndte sin Præstegerning, tog denne op og udførte den. Saa har jeg skrevet disse Linjer og sendt dem til Optagelse i „Kirkebladet“, om min kære Ven i Flødsstrup da ellers finder dem værdige og passende dertil.

Jeg optager da uden videre Indledning Traaden der, hvor jeg slap den i den første „Oplevelse“, da jeg velbeholden var kommen over Bæltets Farlighed. Rejsen gjaldt den gamle Stiftsstad, hvorthen jeg drog for at blive ordineret. Den lille By modtog vel ikke mange rejsende, og mindst i den strenge Vintertid, som det den Gang var. Det maatte da vel være en Handelsrejsende, om end en usædvanlig stille og spagfærdig Handelsrejsende, der bad om og fik et Værelse i den store Gæstgivergaard paa Torvet. Men saa var ogsaa Forundringen desto større og den stod malet paa hele Hotelpersonalets Ansigter, da jeg et Par Dage efter, paa min Ordinationsdag, med lidt — ganske lidt — „prieesterliche Würde“ traadte ud af min Dør, første Gang i mit Liv isørt præsteligt Ornat. Dog, før Ordinationen kom jo Bispe-Exsamen, og jeg begav mig da, straks efter min Ankomst til Byen, til Bispegaarden for at hilse paa Biskoppen. Er der nogen af mine Læsere, der kan huske det prægtige Billede til H. C. Andersens Fortælling „Rejssekammeraten“, hvor Kongen selv lukker op for Johannes, der har banket paa Kongeborgens Port, og modtager ham med den hjerteligste Venlighed? Saaledes blev jeg modtaget, da

jeg ringede paa Bispegaardens Port. Den gamle, velsignede Biskop (Gud glæde hans Sjæl i Himmerig!) lukkede selv op for mig, modtog mig paa det venligste og mest forekommende og samtalede flere Timer med mig. I de følgende Dage var min Med-Ordinand og jeg meget i Bispegaarden, hvor vi skrev Afhandlinger og samtalede med Biskoppen om Embedsgjerningen, og hos Byens Præster, som var saare gæstfri og elskværdige imod os. Saa oprandt Ordinationsdagen, en meget mærkelig og bevæget Dag, der aldrig kan gaa mig af Minde. Gode Ord blev der talte paa denne rige og glade Dag. Kapellanen ved Domkirken holdt en aandfuld Tale over Ordene: „Det er ikke eder, som taler, men min Faders Aand, som taler i eder.“ Den kære, elskelige Biskop formanede os saa faderligt, mildt og jævnt, og min Med-Ordinand, der som den ældste prædikede ved denne Lejlighed, afslagde et smukt og hjerteligt Vidnesbyrd. Jeg var bevæget og glad og saa', fuld af Bøn og Tro, en herlig Fremtid i Møde som Herrens Tjener og Evangeliets Forkynder.

Nogle Dage efter holdt jeg udenfor Præstegaarden, hvor jeg nu skulde have mit Hjem. De kom alle stormende ud, Præsten paa sit daarlige Ben, Præstekonen og alle Børnene. „Er det Pastor Meinert?“ lød det rundt omkring, medens den lille, meget unge og meget ungdommelige Præstemand dog syntes godt om at blive nævnt „Pastor“. „Nu skal jeg vise dig, hvor du skal bo,“ sagde en lille seksaars Purr, og han ned ad den lange Gang ind i et Gæstekammer, der for Tiden brugtes til Pulterkammer, og der stod vi begge to og gabebe. Men saa kom den venlige Præstefrue: „Men Mads (han hed ikke Mads, men kaldtes altid saa), hvor fører du Præsten hen?“ — „Jo, Moder, der laa den forrige,“ svarede Mads uforfærdet — den forrige var Børnenes tidligere Lærer. Men mig anviste Præstekonen en pæn lille Lejlighed paa to kønne, lyse Værelser, opvarmede og hyggelige, og overlod mig saa til mine Studier og Betragtninger; thi det var Lørdag den Dag, og den følgende Dag skulde jeg indsættes. Na, hvor var det dog underligt; nu var jeg her, ført af Herren gennem Fæter og Møjsommeligheder, og i Morgen skulde jeg, en indviet Herrens Tjener, saa ung og i alle Maader saa uforfærdet og uerfaren, lære og velsigne Guds Menighed. Men Herren hjalp, og Dagen

blev en støn og velsignet Dag. Da jeg om Morgenen ved Kirketid kom ind i Dagligstuen, hilste Præsten mig og sagde, idet han lagde sin Haand paa min Præstekjole: „Gid De maa bære den med Gode!“ — I Kirken gik alt saare opbyggeligt og rart. „Hust paa,“ blev der sagt til mig i Indvielsestalen, „at De ikke skal vinde Hjerter for Dem selv, men Sjæle for Herren.“ Min Prædiken kom med Liv og Kraft; jeg talte med høj Røst og med stor Frimodighed om Kristus som Sejrherre over Djævelen og hans Rige, og de opmærksomme Tilhørere kunde saa godt forstaa og følge den unge Præsts begejstrede Tale.

Det var Begyndelsen, og snart var jeg hjemme baade i Præstegaarden og i Menigheden. Jeg var saa glad ved Præstegerningen, var saa ivrig og gik helt op i den med den første Kærligheds fulde Glæde og Varme. Min kære Præst gav Anvisning, og jeg fulgte den, gik med Lyft, hvor han sendte mig hen, og kom hjem igen med Glæde. Jeg besøgte Skolerne. Deroppe paa Bakken laa en lille Vinterstole. Læreren var en gammel, venlig Mand, han tog vel imod den unge, beskedne Visitator, og vi var begge glade ved hinanden. Da jeg saa gik, sagde han: „Med Tilladelse, Deres Belærværdighed, kommer De ikke snart igen og bliver lidt længere?“

De syge og de gamle kom jeg flittig til. Der var en gammel Mand, der laa stadig til Sengs; jeg kom og talte venligt med ham og bad for ham; da klappede han mig paa Kinden og sagde i sit Sprog til mig unge Menneſke, der for Alderens Skyld kunde have været hans Barnebarn: „Bitte Fa'r, bitte kønne Fa'r!“ Og saa kom jeg en anden Gang til en ganske ung Kone, der led meget af Vatterløt; jeg talte og formanede hende paa bedste Maade. De, der var i Stuen hos hende, var meget bevægede, men hun lod ubevæget, kun et Par Gange saa hun vist paa mig. „Ja, tænk nu paa, hvad jeg har sagt,“ sagde jeg tilsidst, da jeg lavede mig til Opbrud. Da saa hun igen saa underligt paa mig og sagde med Taa- rer: „Ja, De er saadan en rar en!“ Disse simple Ord rørte mig dybt og forblev mig uforglemmelige. Engang kørte jeg ud i Sognet for at berette en syg. Da jeg kørte, sagde min Præst til mig: „I Nærheden af den syge bor gamle Jeppe, det er en fær Mand, der tidligere ikke har været uberørt af Ordet,

men nu har han i mange Aar ligget hen og synes hel kold og sløv. Vil De ved denne Lejlighed se ind til ham, og hvis han begærer Sakramentet — men ellers ikke —, kan De jo gerne give ham det; men det gør han vist ikke," føjede han til. Jeg gik da derhen efter Berettelsen af ovennævnte syge. Frygtelig udtæret laa han hen og stirrede helt vild ud af Øjnene. „Goddag, lille Jeppe," sagde jeg og hilste venlig paa ham. Da kastede han Lagenet fra sig og raabte op, skiden og fæl saa han ud, og gruelig uhyggeligt var der i Stuen, saa jeg blev ganske ilde tilmode. Men jeg samlede mig sammen, talte beroligende til ham og bad hjertelig og indtrængende for ham. Saa kom der Ro over den gamle Stakkel, han begærede af sig selv Nadveren, som han modtog med stille Andagt. Fra den Stund laa han rolig hen, og et Par Dage efter sov han stille ind. Saa blev den unge Præst dristig, overmodig og troede at kunne alt. Der taltes hjemme i Præstegaarden om en stakkels Kone i Sognet; hun var helt forstyrret i Hovedet. Ja, saa gik jeg derhen med store Tanker, jeg vilde tale hende tilrette, jeg vilde bede for hende. Men det Besøg mislykkedes ganske og aldeles. Konen var helt uimodtagelig, rystede paa Hovedet til alt, hvad jeg sagde, og udbrød kun stundom: „Jeg har gjort saa megen Fortræd." Og saa forlod jeg Jespers Kone, slukøret og ydmyget, men „det var mig godt, at jeg blev ydmyget."

Ved den brede Aa laa der en stor, grundmuret Gaard, og i dens Nærhed laa Aftægtsboligen, som husede en gammel, syg Enke; hun laa stadig til Sengs, men var saa mild og glad, den kære Ane Marie, hende kom jeg ofte til. Jeg kan især huske en Dag, en straalende Sommerdag; Solen skinde ind i det rene, pæne Hus, og i Sengen laa den gamle, oplyst af „Sjæle=Solen, som aldrig gaar ned". Præstens Døtre og jeg var der i Besøg, og saa blev der sunget dejlige, løftende Salmer, mest af Brorsons Svanesang. „Den store, hvide Flok" løb i jublende Glæde ved Sygelejet; jeg havde aldrig hørt den før, men den blev fra nu af min Yndlingspsalm. Langt derfra i en Udkant af Sognet, paa den sorte Hede, laa et mørkt, trist Hus, beboet af en gammel Kone, oppe i Firserne. Jeg havde berettet hende, da hun var bleven syg, og besøgte hende siden en Gang imellem. Men saa kom der den bedrøvelige Efter=

retning, at Ronen, gamle Karen, af Utaalmodighed over sit lange Sygeleje, havde hængt sig i sit Sengebaand. Na, hvor gik det mig dog nær til Hjerte, da jeg hørte det, hvor sørgede jeg inderlig og græd, hvor bebrejdede jeg mig selv, at jeg i flere Dage havde forsømt at komme til hende; ja, det var sandelig en Hjertesorg! Præsten, som ogsaa var dybt rystet over dette sørgelige Dødsfald, ligesom det da over hele Sognet vakte Sorg og Forfærdelse — ude paa Landet lever man, eller dog levede den Gang, som een Familie — min Præst sagde ved denne Lejlighed, at her aabenbares ret Satans Dybheder; thi ellers, naar man fristes, har den fristende Genstand dog noget tillokkende, men med Døden er det modsatte Tilfældet, her er noget affrækkende.

Maaske har jeg taget for mange syge med; men de dukker frem af min Huskommelse, de ligesom nikker til mig. Gamle Ane Sofie var blind, men taalmodig og gudhengiven; jeg beredte hende og talte om Jesus som Verdens Lys, at hver, som tror paa ham, har Livets Lys. Hvor var hun dog bevæget, den kære, gamle Kone, Taarerne strømmede ud af de blinde Øjne. Var saa Ane Sofie, var saa Ane Marie og alle de andre, der var glade ved Ordet i Kirken og ved Sygeengen, var de troende Mennesker, var de levende Guds Børn? Alle de kære Mennesker, hvis Kirkegang var en Del af deres Liv, som læste i Skriften, bad deres Bønner, og som stille, fromt og gudhengivent vandrede gennem Livet, fortrolige med Døden alt fra Barneaarene, var de ombvendte? O, hvorfor skal Kristnenlivet formes paa en eneste, ganske bestemt Maade, hvorfor bliver sund og alvorlig Kristendom i gammel kirkelig Retning ikke anerkendt, hvorfor skal de Stille i Landet stilles i Krogen, ja helt udenfor, da dog den kristelige Tro gennemtrænger hele deres Liv, deres Tale og Sind, hele deres Gerning og al deres Færd? Den Slags Kristendom, dette fromme og inderlige, tavse og lidt bly Kristnenliv har jeg set og glædet mig ved i alle mine mange Præstear, og jeg elsker disse Mennesker, der uden mange Ord, stille og jævnt, med indadvendt og opadvendt Sind vandrer frem til Himmerige.

I en senere Tid af mit Liv var jeg Præst et andet Sted i Vestjylland. I mit Sogn levede en ung Pige hjemme hos

sine Forældre; der var slet intet fremragende ved hende, hun var alvorlig og pligtopfyldende, søgte flittig Kirken og gjorde i det hele trolig sin Gerning. Men saa blev hun døds syg, og saa, ja saa viste det sig, hvad der boede i hende, ja, det viste sig, at hun var som den Lilje, der springer ud en Nat i al sin Skønhed og med al sin Duft og saa med det samme lukker sig og visner. Da hun laa hen med Smil paa Læben i Forventningen om snart at være med Kristus, sagde hendes Fader til hende: „Karen, nu er du nok glad.“ „Ja, I kan tro, Fader, ret for Alvor glad,“ svarede hun. Hvo, der smile kan ad Døden, ham har Himlen smilet til. Saa kaldte hun sine Søskende hen til sig og formanede dem med hjertelige og indtrængende Ord til at holde sig til Gud og vise Kærlighed indbyrdes og mod Forældrene, og saa sov hun sødt hen. Det er jo ej at dø, naar Livet følger med.

Jeg prædikede næsten hver Søndag og holdt ogsaa Bibel-læsning i Skolen. Det faldt mig let at tale, og jeg var glad ved det. Ja, det var jo ikke dybe Ord, fremgaaede af kristelig Livserfaring og fødte til Verden under Prøvelser og et stærkt Bønnens Liv. Nej, mine Prædikener var tilvissé meget mangelfulde, men „jeg troede, derfor talte jeg,“ og de blev holdt ud af stærkt Betagethed, med ungdommelig Liv og Kraft. Ordet kom fra Hjertet, og saa gik det ogsaa til Hjertet. Folk syntes godt om den unge Kapellan, og da min Præst i Sommerens Løb opnaaede Befordring, hed det rundt omkring i Sognet: Na, kunde vi endda beholde den unge Præst! Der blev Tale om at indgive Ansøgning om at faa mig til Sognepræst; ja, blev der sagt, naar Mændene skrev deres Navne paa den ene Side af Ansøgningen og Kvinderne deres paa den anden, saa gik det nok. Men det gik naturligvis ikke — kunde ikke gaa og burde ikke gaa —, jeg havde jo kun været Præst der i nogle Maanedéer. Min Præst rystede paa sit Hoved, og et Brev fra min kære Moder slog mig koldt Vand i Blodet. Hun skrev: „Det glæder mig ret inderligt, at du, kære Søn, finder dig tilfreds i din Stilling og Virkefreds, men at Behoerne vil have dig til Præst, maa du ikke regne dem højt, skønt jeg er overbevist om, at de mener det ærligt. Men Menigmand har altid Tilbøjelighed til at ville have deres Præsts Kapellan til hans Eftermand (naturligvis, naar de synes om

ham), og det er saa rimeligt, at de foretrækker en Mand, som de kender og ynder, fremfor en fremmed, med hvem de maaske ikke samstemmer." Det var sande Ord, som andre end min Moders Søn kunde have godt af at lægge sig paa Hjerte. Sagen faldt ogsaa helt hen, og der blev ikke engang indgivet Ansøgning. Det kan ogsaa godt være, at denne Kærlighed til „æ Kapellan“ just ikke allevegne bundede saa meget dybt; thi det viste sig, at da Ordet ramte, vakte det hos mange Brede i Stedet for Overvejelse og Fortrydelse. En Søndag i Høsten kom jeg hjem fra Kirken endnu mere glad end sædvanlig. O, hvor var det dejligt at være Præst! Jeg havde prædiket over de Ord: Søger først Guds Rige, jeg havde talt varmt og indtrængende, jeg havde i personlig Henvendelse til Menigheden foreholdt den, om det var Ret for Gud, naar det tredje Bud glemtes af lutter Omsorg for Næring og timelig Omhyggelighed, og jeg havde vist, at vi skulde tage Herren med før, under og efter Arbejdet. Denne Prædiken gjorde dybt Indtryk paa mange; men der var ogsaa dem, der syntes, at den var for stræng, og fra disse faldt Ord som: Ja, før vilde vi have søgt om at beholde Kapellanen, men nu kan han gerne rejse. Paa nogle havde min Forkyndelse i det hele dog nok gjort Indtryk, og — som jeg haaber — blivende Indtryk. En af de sidste Dage, før jeg rejste, hente de en Mand mig ud i Sognet til at døbe et Barn. Da vi saa kom over en Bakke og Kørselen sagtnedes, vendte Manden sig pludselig om til mig og sagde med bevæget Stemme: „Bed for mig, thi jeg er en stor Synder,“ og saa fik vi en rar Samtale om Jesus, som antager sig Syndere.

Jeg havde levet et velstaaende Halvaar i Præstegaarden, levet der som Søn og Broder, i fuld Forstaaelse og Tilsegnelse af det kristelige Liv, som der førtes der med daglig Husandagt og Børdbøn. Vi sang gerne af Ingemanns Salmer ved Andagten. Saa er der en af hans Morgenfalter, hvor der staar: „Nu alle Jordens Børn deres Dine opslaa,“ men lille Mads (som vi kaldte ham) sang altid af fuldt Bryst og af sit trofaste lille Hjerte: „Nu alle Jordens Børn deres Dine opslaa“; thi Jordan og hans Børn, en Familie der paa Egnen, kendte han saa godt, men Udtrykket: Jordens Børn forstod han ikke. Som sagt, jeg sluttede mig nær til den kære Præstefamilie og

begyndte at kalde Præsten og hans Kone Onkel og Tante. Men saa Pintsemorgen kom Præsten saa venlig hen til mig og sagde: „Pastor Meinert, i Dag er det Broderstabet's Fest, skal vi to nu ikke herefter sige du til hinanden?“ Det rakte vi da hinanden Haanden paa, og skønt det i Begyndelsen gik lidt trægt og var noget underligt for mig at sige du til en Mand, som i enhver Henseende stod saa langt over mig, saa kom jeg dog snart i Gang med det. Men i alle hans Livs Dage har jeg med dyb Ærbødighed og hjertelig Kærlighed set op til og sluttet mig til denne udmærkede Mand, min gamle Læremester, som med saa stor Indsigt og Kærlighed førte mig ind i Embedet.

Som jeg har skrevet foran, blev Præsten i Sommerens Løb forflyttet, og da det var bleven bestemt, at jeg skulde følge med, brød vi i de sidste Dage af September op for at drage til den lille Røbstad, hvis Sognepræst han var bleven. Men naar jeg nu ser tilbage paa dette første halve Aar af min Præstetid, saa ligger det for mig som en skøn og venlig Idyl, med Hygge og Velvære, med Glæde og Tilfredshed i min Gerning, og jeg lover og takker Gud, der i sin Naade gav mig saa dejlig en Indgang til min Præstegerning. Men jeg takker og velsigner ogsaa de mange, som kom den unge Mand saa hjerteligt imøde, var saa overbærende og venlige imod mig og beviste mig saa megen Velvillie. Og naar jeg nu som gammel Præstemand ser tilbage paa min 50-aarige Virksomhed som Evangeliets Forkynder, saa ser jeg liden Frugt i min lange Embedstid, megen Drøm, men liden Daad; men i min nuværende Ensomhed og klosterlige Tilværelse beder jeg daglig for min første Menighed, at Guds rige Naade og velsignede Fred maa være over Borgen og Hytten, over hvert Hus og Hjem, maa være over den kære Menighed ved den brede Strøm, selv om der nu ikke maatte være en eneste dør, som kommer mig og min kortvarige Virksomhed ihu.

Hvor var de forskellige, de to Egne af Landet, hvori jeg virkede i mit første Præsteaar. Hist den mørke Heide og de flade Enge ved Aaens Bredder, her skuggesfulde Skove og kornrige Høje ved det blaa Hav. Og hvor var dog Menneffene forskellige med Hensyn til deres hele Færd, deres Tankegang og Sindelag; hist alt saa tungt, selv Sproget, som gik det i

Trækto, her alt lyst og let, Taler strømmede fra Læberne, hurtig og ustandselig næsten. Og nu i Henseende til Gudsforholdet: hift det dybe, indadvendte, stille Sind, der med Alvor hysler med Evighedstanker; her laa eller ligger Hjertet paa Læberne, og den gængse Kristendoms Dmktvæd er: „Evig glade vi skal være i vor Herres Jesu Navn.“ Ja, saaledes i sin Almindelighed. Ikke alle Steder findes denne Modsætning.

Den lille By, hvor jeg i det næste Halvaar fik mit Hjem, var hovedsagelig en Fiskerby; stor Fattigdom herskede der, men ogsaa Sammenhold og Hjælpsomhed. Jeg kan huske, at der kom en gammel Fisker til mig, hans Grinde var at bede om Understøttelse for en syg Kammerat. Han havde først været hos Sognepræsten, som havde ydet sit Bidrag, og da jeg nu ogsaa gav min lille Gave, mumlede Manden, da han gik, med en ret lydelig Brummen: „Nyskelige Præster“. Stor timelig Fattigdom raadede i Byen, men ogsaa megen aandelig Rigdom. Der var i Byen en gammel og kraftig Opvækkelse, som var rig paa Lys og Liv. Kirkegangen var flittig, Glæden ved Ordet var stor, og Hjemmene var fulde af alvorlig og levende Kristendom. Som en Debora i Israël boede blandt de Kristne en mere end halvfemsfindstyveaarig Kvinde; hun laa stadig til Sengs, syg og skrøbelig i sin høje Alderdom, men med fuld Aandskraft, og de troende kom og gik til hende og flokkedes om hende som deres Moder. Hun havde mistet alt, hvad der ellers plejer at give Livet Betydning, Mand, Børn og Formue; men hendes Sjæl var under dette som en eneste Jubel-lyd over Guds Naade og Kærlighed. „Lev vel, lev evig vel!“ sagde hun altid, naar de besøgende tog Afsted. Tilfidsst sov hun blidt ind, og jeg holdt Digtale over hende over det Ord: „Det at leve er mig Kristus og at dø en Binding.“

Da vi kom til Byen, vilde min Præst — som rimeligt var — i Begyndelsen gøre alt selv for at komme ind i Menighedsforholdene. Men de fidsste Uger af det gamle Aar og de første Par Maanedes af det nye Aar var han fraværende, og i denne korte Tid var jeg Menighedens Præst. Der var en Præst der foruden mig, en Mand noget ældre end jeg, men paa det nøjeste og i enhver Henseende paa det inderligste forbundet med mig, min nære Slægtning baade i Rødet og Aanden. Vi to, begge unge, begge ibrige, tog da Gerningen op,

og den Vinter, vi virkede sammen der, mindedes og mindes jeg endnu bestandig som en saare rig Tid, en grødefuld Foraarstid med aandelig Vækst og Frugtbarhed, med Liv og Glæde. Vi talte begge gerne og sammen, ogsaa da, naar een kunde have været nok. I Byens Udkant laa et lille Hus, det mindste, jeg nogensinde har set, kun bestaaende af et eneste lille Bærelse; der boede et Par gamle Folk, og da den Mærkelighed var sket, at de havde levet sammen i 50 Aar, saa blev der holdt Guldbryllupsfest for dem. Det indskrænkede Rum var stuvende fuldt, og foran begge de gamle stod begge Præsterne og holdt hver især en lang Tale for dem. En kunde have gjort det. I Skolen holdt vi Bibellæsning sammen, men da Pladsen ved Mængden af Tilhørere blev for indskrænket, blev der Tale om at bruge Kirken. Jeg var jo som fungerende Sognepræst midlertidig Formand i Kirkeinspektionen, saa at man skulde ikke synes, at den Sag var vanskelig at drive igennem. Imidlertid, da jeg sendte Cirkulære om til de øvrige Medlemmer af Kirkeinspektionen, kom dette tilbage med den Erklæring, at man umulig kunde give sit Samtykke til, at der indenfor „Kirkens hellige Mure“ lød andet end „Guds Ord“. Vi tabte dog ikke Modet. Jeg opsatte straks en Indstilling til Stiftsøvrigheden om Tilladelse til at holde Bibellæsning i Kirken. En af Vennerne rejste med denne til Stiftets Hovedstad og kom samme Dag tilbage med Stiftsøvrighedens Afgørelse i den indankede Sag: vi havde den attraaede Tilladelse. Hvor var da Glæden stor i Byens Fiskerbefolkning over den „store Sejr“, og hvor var Glæden stor, da jeg Søndagen derefter holdt Bibellæsning i den aldeles fulde Kirke. En anden Begivenhed vakte ogsaa stor Opsigt og mindedes længe. Der var død en stakkels, drikfærdig Mand, en af Kommunens Embedsmænd. Da jeg holdt Digtale over ham, udtalte jeg, at jeg ofte havde staaet ved en Grav med Glæde, naar det var et lille, døbt Barn eller en troende Kristen, som jeg skulde tale Afskedsordet over; men her stod jeg med Bedrøvelse. Den afdøde havde ikke været et ondt Mennekte, havde ikke været nogens Fjende uden sin egen. Jeg talte ikke dømmende eller fordømmende, men alvorligt og indtrængende, Sandheden tro i Kærlighed. Samme Dags Aften kom den afdødes Svoger til mig. „Sr. Pastor! De har i Dag gjort Skandale!“ saa lød

hans Indgangssord, og saa vedblev han i samme Toneart og foreholdt mig min skammelige Adfærd mod hans uskyldige Svoger, som onde Menneſter maatte have bagtalt for mig. Historien kom ud, hele Byen talte ikke om andet. Folk vilde have mig i Avisen, og Bølgerne gik højt. Dog var der ogsaa mange, der holdt med mig og holdt Modet oppe hos mig, som aldrig har været af de stærke. Der var en rar, troende Kone med megen kristelig Erfaring, som ofte kom i Præstegaarden, hun sagde til mig: „Pastor Meinert, had De Gud om at hjælpe Dem, da De tænkte over Deres Grabs tale?“ „Ja, det gjorde jeg, Madam L.“ „Ja, saa kan De være ganske rolig,“ sagde hun, „saa er Sagen Guds.“ De Ord trøstede mig saa velsignet.

Præsternes forenede Arbejde foraarsagede stort Røre og Bevægelse i Byen, og som det altid gaar, var der dem, der var for, men ogsaa mange, der var imod. Disse sidste var meget brede, og der blev talt mange utilbørlige Ord mod „den lille Flok“, som var Stikordet i de Dage. Ved en Fæst i Byens Klub blev der udbragt en Skaal for „den store Flok“, et Ord, der vakte megen Røre og Forargelse. Men paa den anden Side: hvor var dog Folk ivrige efter at høre Ordet; blev der prædikeret, holdt Bibellæsning eller som i Landsfogner holdt historiske Foredrag, strømmede man til fra alle Sider, og hver Gang, der skete en Beretelse, var Stuen fuld af fremmede Kvinder. Der var en Begærlighed efter Ordet, som stundom kunde gaa for vidt, som ved de nysomtalte Beretelser, og som da det forlangtes, at man maatte være tilstede, naar jeg læste med Konfirmanderne. Det sidste Forlangende sagde jeg rigtignok nej til, idet jeg bemærkede, at denne Undervisning jo ene var beregnet for Børnene, og at jeg ikke vilde eller kunde vælge mine Ord med Hensyn til Gæsters Opbyggelse.

Ja, det var forunderlig rige og bevægede Dage, uforglemmelige for mig, men ogsaa for Menigheden, som det hedder i den Skrivelse, der ledsagede de smukke Gaver, som ved Afskeden skænkedes mig: „— — sent skal den Tid glemmes, da den unge Herrens Tjener stod iblandt os og med Hjertets fulde Varme forkyndte os Guds Ord.“ Men de skønne Dage svandt, og de svandt altfor hurtigt. Ved Foraarets Nærmelse

vendte min kære Præst tilbage, og paa samme Tid skulde jeg tiltræde Gerningen som personel Kapellan i en nærliggende Menighed. Men Baandet mellem de kære Menneker i den lille Fisterby og den unge Herrens Tjener, som nu er blevet en gammel Herrens Tjener, men som haaber til Gud alle sine Dage med Ungdomsfind og Ungdomskraft at maatte faa Lov til at forkynde Guds Evangelium, Baandet mellem den og mig har den lange, 48-aarige Adskillelse ikke kunnet bryde. Længe efter vandredes der fra Byen ud paa Landet for at høre „Kaplani“, og indtil de sidste Dage gaar der Bud og Brev imellem os. Gud velsigne og bevare den kære Menighed alle Dage i Raade og med Fred!

I Anledning af Store Bededag.

Optaget i „Danst Kirketidende“ for 24. Maj 1891.

Da jeg var ung Præst, løb det til mig — og jeg tog og faa godt imod det —: Store Bededag er den mindste af alle Helligdage, ja knap værd at kaldes saaledes, thi det er en selv-lavet Helligdag, af ny Oprindelse, indført ved kongeligt Magtbud. Alt dette kan være sandt nok. Men dog alt som Karene gif, og jeg brugte Dagen og fornam, at den bragte Velsignelse baade for Menigheden og for mig selv, da kom jeg til at se Sagen fra en anden Side. Jeg kom til at tænke paa, at jaadanne Bods- og Bededage har der fra Arilds Tid været i Kirken, og at en saadan aarlig, paa en bestemt Tid tilbagevendende Dag, kan der i Medfør af de onde Tider og Mennekenes Letfindighed og Verdslighed være god Grund til at holde. Saa jagde jeg til mig selv: Store Bededag er indstiftet i en god Mening, saa bør den ogsaa bruges paa bedste Maade efter Hensigten — og det har jeg da bestræbt mig for at gøre i de 50 Aar, jeg har været Præst.

Men der er en Ting ved denne Dag, som jeg aldrig har kunnet forlige mig med, og det er Tiden, den Tid i Kirkeaaet, hvorpaa Store Bededag er henlagt. Kirkeaaets Betydning havde man for 200 Aar siden vistnok ikke videre Øje for, og saa lagde man Bods- og Bededagen midt i Foraars-tiden, den

fjerde Fredag efter Paaſte. Men derved er det ſket, at Dagen er kommen til at ligge midt i Kirſens Glædeſtid, Dagen mellem Paaſte og Pinſe, hvor de fuldtonende Evangelier lyder om Helligaandens Komme, der bringer med ſig den fuldkomne Glæde, ſom ingen kan tage fra Herrens Venner. Alt i den gamle Kirke var diſſe Dage Glædens Dage, daglig fejredes den hellige Nadvere, man bad ſtaaende, ikke knælende, og faſtede aldrig — og ſom Tiden den Gang var en Glædens Tid ſaaledes ogſaa nu; men derfor paſſer det ikke, at Bods- og Bededagen med ſin ſtrænge Alvor og ſine Tekſter, i hvilke Loven og Profeternes anklagende Røſter lyder, er lagt hen til denne Tid.

Naar man ſaa vilde ſpørge: Kan du da foreslaa nogen bedre Tid for Store Bededag, da ſvarer jeg: ja, jeg har i mange Aar tænkt paa, om ikke 1. Onsdag i Faſten, Aſke-Onsdag, var Dagen til at holde Bededag. Med Aſke-Onsdag begynder Faſten, de 40 Dage før Palmesøndag, Mindedagene om Herrens Faſte, de 40 Dage i Ørkenen, og Faſten har altid været Kirſens alvorlige Tid, i hvilken Evangelierne fører frem for os Kampen paa Liv og Død med Guds og vor Fjende, Djævelen, og i hvilken vor Herre Jeſus i ſin Lidelse males os for Dje, og det drages os til Minde og lægges os paa Hjerte, hvad vor Frelſe har koſtet. Diſſe Faſteprædikener holdes gerne i et Antal af fem og begynder da den 2. Onsdag i Faſten, men enkelte Steder i Landet — ſaaledes der, hvor jeg ſidſt var Præſt — holdtes der ſeks Faſteprædikener, og begyndtes der med dem Aſke-Onsdag, ſaaledes ſom det ogſaa fra gammel Tid var Skik i Kirken. At ſaa denne gamle Skik paany indført over hele Landet, lod ſig vel ikke godt udføre; men var der ikke efter det her udviklede noget, der taler for, at Aſke-Onsdag ſom den Dag, der aabner Faſten, holdtes ſom almindelig Bods- og Bededag i Steden for 4. Fredag efter Paaſte?

Jeg mener naturligtviſ ikke, at en gammel, ukendt Præſts ſvage Røſt ſkal trænge igennem og bevirke Forandring i det beſtaaende, men er der noget i Sagen ſelv, ſaa finder den vel ſin mere formaaende Talsmand, i ethvert Tilfælde: Forſlaget være hermed overgivet til Medkriſtnes Overvejelse og Betænkning.

Tale ved „Sabbatshviles“ Udsalg

den 29. November 1889.

Maade være med eder, og Fred fra Gud vor Fader og vor Herre Jesus Kristus ved den Helligaand nu og til evig Tid. Amen.

„Der er en Sabbatshvile tilbage for Guds Folk“, saaledes, mine Venner, hedder det i Brevet til Hebræerne. „En Sabbatshvile“, men Sabbat betyder paa vort Sprog: Hvile, altsaa en dobbelt Hvile, to Gange Hvile.

Hvile — ja, hvor kvægende kan Hvile ikke være efter en lang og trættende Arbejdsdag, hvor dejligt da at strække sig ud i Hvilen og føle, hvorledes denne sænker sig ned over os. Og saa hvor lifligt at falde i en dyb og rolig Søvn, saa drømmefri og vederkvægende, og vaagne om Morgenens med nye, friske Kræfter. Men dobbelt Hvile saa vi, naar vi kunne lægge os til Ro under Herrens Vinger, lægge vort Hoved paa den Hovedpude, der er en god Samvittighed, med Følelsen af at vi ere retfærdiggjorte for Gud ved Jesus Kristus, med Hjertets Fred og Jesu Fred — da hvile vi sødt og blødt, selv om Lejet er haardt.

„Der er en Sabbatshvile tilbage for Guds Folk“. Men „Sabbatshvile“ er jo Indskriften paa vort Hjem hist henne i Griffenfeldtsgade, vor Forenings Hjem, vor Glæde, vor Ære og vor Øjsten. Og vi vilde ogsaa saa gerne, at det skulde være vor Herres Øjsten — ja, hvorfor ikke? Vist er det da, at han ser paa det med milde Øjne. „Derjom Herren ikke bygger Huset, da arbejde de forgæves, som bygge derpaa“, men dette Hus har Herren bygget, Grunden er lagt i Jesu Navn, ja Grunden er Jesus selv, og hvad der opbygges paa den Grund maa lykkes. Smaataarsfolk er de, der bygge her under Herren som Bygmester, smaa Midler anvendes, smaa Summer komme ind, men de strømme rigelig ind og der gives med Glæde og god Fortrøstning til Herren, saa maa Gerningen jo tribes og saa Fremgang — og det er det, den gør.

Ogsaa dette lille Udsalg, med Smaafolk for Størstedelen baade som Givere og Købere, har jo en velsignet Gang.

Men dette Hus, til hvis Bedste Udsalget finder Sted, er bestemt til et Hvilehjem. Huslejen, mine Venner — det vide vi — er for gamle og skrøbelige Folk det allervanskeligste at faa udredet. Gamle Mennesker behøve ikke faa meget til Føde og Klæder, det gaar nok, omend med simpel Kost og tynde Klæder, men Huslejen — den er svær at faa samlet, naar Haanden er træt og Foden er mat af Arbejdet, den ene Krone, hurt fortjent, skal lægges til den anden, og Bunken vokser saa langsomt, og saa kommer der en uventet, nødvendig Udgift og gør sit Indgreb i den lille opsparede Sum — noget skal der dog til for at leve, og „det er dyrt at være fattig“, som min kære gamle Fader sagde. Tungt vilde det dog være, mine Venner, om saadan en gammel, agtværdig Mand eller Kvinde eller saadant et stræbsomt og skikkeligt Egtepar, som med Flid og Sparksomhed har haft et, omend fattigt, dog godt Hjem, nu paa deres gamle Dage, da de trænge til lidt Pleje, skulde forsørgeres paa Kommunens Stiftelser — Plejen kan være god nok der, men deres Hjem er opløst. Derfor er det saadan en velsignet Ting med vort „Sabbatshvile“, hvor de trætte og svage Gamle i vor Forening kan finde et Tilflugtssted og — det er det, vi stille paa, om det endogsaa endnu kun delvis er opnaaet — faa frit Husly, faa Lejlighed til at leve deres sædvanlige Liv i en lille, men godt indrettet Bolig, hvori de kan indrette sig et hyggeligt Hjem. Men saa vil vi jo ogsaa gerne, at det enkelte lille Hjem maatte være Led af det større Hjem, thi et Fælleshjem skulde jo vort Hjem være. Der er vistnok saa mange Stiftelser, som slet ikke har Karakter af noget Fælleshjem, thi der er intet Sammenhold mellem Beboerne der — der er Stuer, Lejligheder i stor Mængde, men deres Beboere leve for sig selv, der er ingen fælles Interesser, de kende ikke hverandre og bryde sig ikke om hverandre. Men derhenne i „Sabbatshvile“, naar Folk der er komne til Hvile paa deres gamle Dage, der skal der ikke være en ørkesløs og egenkærlig Hvile, men Beboerne skal — og det gør de ogsaa — bryde sig om hverandre, kende, tjene og elske hverandre og leve med hverandre overensstemmende med Hjemmets Idé, idet de er fælles om det Bedste, „det ene Fornødne.“ Det er

Sabbatshvile, den dobbelte Hvile. Ja, det er jo Meningen med vort Hjem, at de Gamle der skal have Ro til at hysle med glade Evigheds-Tanker, hvile i Følelsen af Gud Faders Kærlighed og vor Herres Jesu Naade og saa berede Sind og Hjerte til med den gamle Simeon med Jesubarnet i Favn at indgaa til den fuldkomne Hvile i Fred. Der staar, mine Venner, om vor Herres Jesu Dødsdag, at „det var Beredelsesdag, thi denne Sabbattdag (hvortil Beredelsesdagen førte ind) var stor.“ Gud gibe sin Naade til, at de Gamles Liv i Sabbatshvile maa være en Beredelsesdag til den store Sabbattdag i Himlen. Naar de store kristelige Højtider nærme sig, da berede vi os til dem, berede os til dem, eller skulle da berede os til dem, ikke blot i det Ydre, men med Hjertet. Men naar saa Beredelsesdagen i snevrere Forstand, naar saa Helligaften er kommen, naar Huset er beredt og Hjertet er smykket, da er der en usigelig Glæde i Sindet, en Haabets og Forventningens straalende Glæde, der kaster sin Lysglands over det nærværende. Det er jo Barnets Glæde at glæde sig saa inderlig til noget, men vi er jo ogsaa Børn, Gud ske Lov, og skulde blive mere og mere barnlige, jo længere vi leve. Men Festmorgen, naar Kirkeklokkerne lime og Lovsungen løfter sig, er dog rigest paa Lykke og Glæde, skønt det jo ogsaa er dejligt i den stille Aftenstund at kunne høre „Himmeriges Klokker“ ringe til Festen.

„Der er en Sabbatshvile tilbage for Guds Folk.“ Ja, Venner, Guds Folk har det Bedste tilbage, og det Bedste, det er den Sabbatshvile, der venter os i Himmerige. Men dette er jo heller intet ørkesløst Hviloliv — hvad der ikke en Gang kan kaldes Liv — men et Kærlighedens Samliv med den treenige Gud, med Englene og alle salige Mennesker. Da Herren talde til Israels Folk om det Land, som det ved hans Kraft skulde indtage og bebo, da kalder han det „sin Hvile“, Hvilens Land, men dette betyder jo ingeniunde, at de intet skulde foretage sig, nej de skulde arbejde i Landet og dyrke Jorden, men Arbejdet skulde være et glædeligt, velsignet og fortrøstningsfuldt Arbejde i „det Land, som flød med Mælk og Honning“, det dejlige, frugtbare Land, som gav indtil hundrede Fold, og derefter skulde de smage den jøde Hvile, hver under sin Vinstok og sit Figentræ. Saaledes er Livet i Himmerige: et Kærlig-

hedens Arbejde og en Betskuelsens Glæde, begge lige høje, dybe og rige — ja, Gud ske Lov, kære Venner, der er vi

Fri for Sorgen, fri for Nøden,
 Fri for Synden, fri for Døden —
 O, hvor vil vi være glad
 I den gyldne Englestad.

Amen!

Mindeord

ved Bispede M. C. Roefoeds Baare paa Nørre-Vosborg d. 8. Marts 1855.

Her træder da din „unge Ven“ frem for din Baare, dyre-
 bare Bedstemoder, for i Jesu Navn at sige dig det sidste Farvel.
 O, hvor ganske anderledes havde jeg tænkt, at vi to skulde
 være mødt her paa denne min kære Moders Fødegård. Hvor
 glædede jeg mig til om saa Uger at se dit milde Ansigt og
 skue ind i dine venlige Øjne, hvor haabede jeg, at vi to, du
 og din „unge Ven“, som du altid kaldte mig, da skulde have
 siddet i fortrolig Samtale i dit hyggelige Værelse — ja tale
 saa jevnt og trygt om gammelt og nyt, om Glæde og Sorg,
 saaledes som vi jo saa ofte havde gjort. Hvor længtes jeg
 ogsaa efter at tale med dig om den ny Stilling, hvori Herren
 i sin Naade har sat mig, og af din Mund at høre en hjerte-
 lig Lykønskning og en inderlig Bøn om Guds Velsignelse til
 min Gjerning. Det skulde nu dog ikke være saaledes. Menne-
 nes Tanker er jo ikke Guds Tanker og Guds Veje ikke vore
 Veje.

Ikke heller ville vi da gaa i Rette med den algode Gud,
 men bøje os under hans Vilje, den er dog evig og altid den
 bedste, og vi sige med troende Hjerter: Herren gav, Herren tog,
 Herrens Navn være lobet.

Farvel, du kære Bedstemoder, Farvel i Jesu Navn. Tak
 for al din Venlighed, for al din Godhed og Kærlighed mod
 mig og os alle. Modtag det Vidnesbyrd fra din Datter søn,
 at du var os en tro, en søm og kærlig Bedstemoder — ja dit
 Hjerte var ikke snevert, men det var ubvidet og aabent mod
 os alle; du kom os i Møde med oprigtig Velvilje, du fik os

snart saa kær, og dit Hjerte hængte ved os, du vidste ikke, hvad godt du vilde gøre os, idet du ingen Nøje og Opoffrelse sparede for at give os det bedste, thi du, kæreste Bedstemoder, søgte ikke dit eget.

Farvel, min egen, dyrebare Bedstemoder. — Fred med din Sjæl, som der er Betsignelse ved dit Minde. „Nu vil jeg sove i Jesu Navn“, sagde du kort før du indslumrede i Dødens Søvn. O, sov da sødt i Jesu Navn — vi overgive dig trygt med Haab og Tillid til Guds Barmhjertighed og haabe sikkert, at vi en Gang skal samles med dig i de evige Boliger i Guds Rige; da skal vi evigt være tilsammen og staa med hverandre for Guds og Lammets Trone med den Helligaands Glæde.

Amen!

Tale ved Provst D. Krarups Riste,

holdt i Flødstrup Præstegaard Fredag den 27. Juli 1862.

Det er omtrent tre Aar siden, at der her paa dette Sted stod en Ligkiste, der indesluttede de jordiske Levninger af en ung Mand, udrustet med Dygtighed, Kraft og et ædelt, rent Sind — det var Husets unge Søn, der efter et langvarigt Sygeleje var kaldet fra Strid til Fred. Det er omtrent tre Maanedes siden, at der derovre i Kirken stod en anden Riste, hvorom dette Hjemts deltagende Vennekare sørgende sluttede Kredts — det var Husets ældste Søn, en højhjertet, arbejdsom og selvopoffrende Mand i sin fejreste Manddoms Kraft. 3 Dag staar vi atter med Hjertets dybe Bemod ved en Vaare — det er Husets ædle og kærlige Fader, der efter et langt, velsignelsesrigt Liv (thi sandelig, han har ikke levet forgæves) er bortkaldt fra Hustru, Børn og Venner, der saa smertelig savne ham. Ak, er det da ikke saadan, at Herren fører Sorg til Sorg, saa at vi med Profeten klagende maa udbryde: „Ve mig! Herren lægger Sorg til min Smerte, jeg er træt af mine Suf, jeg finder ikke Hvile.“ Men „Herren er den, der trøster de Redbøjede“, og vi ville jo ikke „sørge som de, der ikke have Haab“, ikke fortvivlende „vægre os ved at lade os trøste“, men tvært-

imod gerne trøstes af Trøstens Gud og Albarmhjertighedens Fader med det evige Livs Trøst. Ja, det er den Trøst, vi begære, ikke Verdens kolde, fattige og hjerteløse Trøst, om at Tiden læger alle Saar, om at snart ville Livets Snylser og Befkæftigelser formindste Smerten og faa os til at glemme Sorgen over den Af dødes Bortgang. Nej, saaledes ville vi ikke lade os trøste, men det er just vor Trøst, at vi vide, at denne vor kære Ven ikke er død — thi Guds Børn kan ikke dø — men lever; det er just vor Glæde at fremstille denne vor elskelige Medbroder saa levende vi kan for vore Øjne, vi ønske just, ikke at glemme et eneste velsignet Træk af ham, begære just, at have ham rigtig nær, rigtig levende og anskuelig i Tanke og Tale for os, indtil vi, som vi haabe, atter personligt skal mødes med ham i Lysets Boliger.

Det være mig nu tilladt, kære Venner! at dvæle ved mit eget Forhold til denne min kære Ven og Frænde. Det er omtrent ti Aar siden, at jeg som ung Student første Gang besøgte ham i hans Præstegaard i Jylland. Lige da jeg saa ham, kom jeg til at holde af ham, og jeg elsker ham endnu og skal vedblive at elske ham i al Ewighed — thi han vandt mig straks ved sin Mildhed og Kærlighed. Han foragtede mig ikke for min Ungdoms Skyld, men indlod sig saa jevnt og ligefrem med mig, som om jeg havde været hans Fevnblyrdige, lyttede til mine Ungdomsdrømme og talede gerne med mig om de Ting, som høre til Guds Rige, om Præsteembedets Glæder og Sorger o. desl. Jeg kom snart igen; thi jeg følte, at det var godt at være hos ham, og under dette fortsatte Samliv kom det til at staa for mig som mit Hjertes inderlige Ønske: „O, kunde jeg dog blot blive Kapellan hos ham.“

Da søjede Herren det i sin Raade saaledes, at dette ogsaa skete, og saa saa' jeg da i det daglige Samliv med ham hans personlige Elskværdighed ret at udfolde sig for mine Øjne. Jeg saa, hvorledes han, den ældre, erfarne Præst og ansete Mand, af sig selv trak sig tilbage, for at jeg, den unge og uerfarne Herrens Tjener, ret kunde vinde Indgang i Menigheden; thi han var saa fordringsløs og ydmyg, der var hos ham „Intet af Lyft til forfængelig Være, men han agtede i Ydmyghed Enhver højere end sig selv.“

Vi vare sammen i Glæde og Sorg i fire Aar, men altid

var han imod mig den samme venlige, overbærende Medbroder i Embedet, aldrig er der mellem os faldet et uvenligt eller ondt Ord. Jeg saa, hvorledes hans Liv var her i Hjemmet — et yndigt og elskeligt Liv med hans trofaste Ungdomsbrud og kærlige Børn — hvor glad og taknemmelig han var ved den ringeste Tjeneste eller Opmærksomhed, og hvor oplivede vi blev, naar vi saa ham træde ind i Stuen, sætte sig ned iblandt os og tale saa kærligt, dømme saa mildt og altid fremdrage de lyseste Sider ved en Sag eller et Menneſke, og derfor var han ogsaa Hjemmets Lys og Glæde. Jeg hørte ham forkynde Ordet i Kirken, det var Guds Ord, det var det pure og klare Evangelium, han talte, og ramte hans Ord end ikke vældigt Sambittighederne, saa smeltede de dog Hjerterne; thi hans Prædiken var ret egentlig fra først til sidst en Lovsang over Guds Ejegodhed, en Lovprisning af vor Frelſers Naade, og han udtalte klart og tydeligt, at der ikke er Frelſe i nogen Anden end i Jæſus Kristus, og at Jæſu Blod renses os fra al Synd. Jeg saa ham ſtaa for Alteret og velsigne Menigheden, og da han udbredte ſine Hænder og ſagde: „Herren lade ſit Anſigt lyſe over dig“, da forſtod jeg først ret Betydningen af diſſe Ord, da jeg ſaa paa hans Anſigt, hvorledes det lyſte af Kærlighed. Jeg ſaa ham i hans Omgængelſe med Menighedens Medlemmer — han overſaa ingen og ringeagtede ingen, enhver, der kom til ham, var velkommen, hvad enten han var rig eller fattig, blev indbudt til at ſidde ned og vederkvæge ſig ſaa mildt og venligt, ikke med fornem Medlædnehed, men ſaa jevnt og naturligt, talede med dem, om hvad der laa dem paa Hjerte, hørte med ſaa ſtor Taalmodighed og Deltagelſe og gav Naad efter beſte Overbeviſning, og naar ſaa ikke han, men Gæſten gjorde Mine til Opbrud, ſaa rakte han ham altid Haanden og ſagde ſaa mildt: „hilſ alle derhjemme.“ Jeg har aldrig ſet nogen hilſe ham først; thi han var altid den første til at tage Hatten af — jeg kan endnu ſe ham ſidde ved Bordenden i eders feſtliche Gildelag, nikke og ſmile til højre og venſtre, ſelv ad det mindſte Barn og henrive alle ved ſit livſalige Væſen. Men han vilde ikke blot „glæde ſig med de glade“, men ogsaa „græde med de grædende.“ Han gif ſaa gerne ind i Sørgehufene, trøſtede Hjerterne og ſøgte at vende Sindet opad. Han ſad gerne ved de

Syges og Døendes Leje, talede, bad og sang med dem, ja det var ret egentlig hans særegne Nødegave, som kristelig Bræst og Sjælesørger at være de Syges milde, husvalende Trøster. Det blev han aldrig træt eller led af, men kom, naar han blot nogenlunde kunde, ikke alene en Gang imellem, men dagligen og blev der længe, og alle hans Ord faldt da saa mildt og dog saa fast og sikkert om Jesus som de Syges Læge og Dødens Overvinder. O Venner! var det ikke saadan, at endog den sidste Aften, han var oppe, gik han, stønt mat og træt indtil Døden, drevet af den Kærlighed, der er stærkere end Døden, op til Hospitalet for at besøge sin ynge Røgter, og derfra, at saa langsomt, støttende sig ved sin Stof, ned ad Gyden og ind til flere Syge og Gamle.

Men jeg saa ogsaa de mørke Skyer hæve sig op over Hjemmet, jeg saa Sorg og Modgang, Smerte og Bekymring styrte ned over ham og Huset med ustandselig Fart, men ham selv saa jeg ikke forandret, han var og blev den samme kærlige og gudhengivne Sjæl. Sønnens lange Sygdom og paafølgende Død gik Haand i Haand med de vanskelige og trange Tider. Meget var paabegyndt, det maatte og skulde fuldføres, men ingen kunde eller vilde ret hjælpe, Modstand og Misbilligelse herskede rundt omkring, medens mangfoldige Uheld og Vanskeligheder optaarne sig. O! men hvor bar han ikke alt dette saa smukt og fromt, han klagede ikke, han sagde endog ofte: „Det er godt, at Gud ikke straks lader alt lykkes — det har vi saa godt af.“ Men Tiderne blev strengere og strengere. Byrderne, han bar, tyngede haardere og haardere — og i sin Sjæls inderlige Kærlighed vilde han helst bære sine Byrder alene, saa at ingen uden den alvidende Gud har talt hans sammenpressede Hjertes dybe Suk og de Taarer, der strømmede ned ad hans Kinder. Rolig og mild gik han omkring, den samme Kærlighed nu som før lyfte ud af hans Øjne og yttrede sig i hans Ord og Gerning, som en Helt blev han under det voksende Tryk ved at bekæmpe alle Vanskeligheder, blev ved at haabe paa bedre Tider og paa at høste Frugter af sine Møjsommeligheder, idet han af yderste Evne, ja over Evne, arbejdede og anstrengte sig for sit store Formaal, det danske Landvæsens Fremgang og Blomstren.

Men under alle disse Trængsler udviklede der sig hos ham

en stærk Længsel efter at fare bort herfra og komme hjem til Herren; træt og mat af Livet, som han blev i højere Grad, alt som Dagene skred, blev han mere og mere fortrolig med Tanken om Døden som en kær Ven, der skulde udfri ham af Jordelivets Pinagtighed og delagtiggøre ham i Guds Børns salige Fred og evige Sabbatshvile. Det var en Pinsebadag, da han kom over et lille Vers, som han ret tilegnede sig og levede sig ind i. I har vist alle, kære Venner, ofte hørt ham gjen- tage dette lille Vers, der ret udtrykker hans Hjertes stille, men inderlige Længsel og stærke Tro:

Hvem der smile kan ad Døden,
 Gam har Himlen smilet til.
 Og som Sol i Aftenrøden
 Luffer han sit Dje mild,
 Over Kristentøj i Daaben
 Han iføres Purpurtaaben.

„Jeg vil gerne dø“, sagde han ofte, „men jeg takker dog Gud for hver Dag, han lader mig leve.“ Flere Aar gik saa ledes hen, men tilsidst formaaede det overanstrengte Legeme ikke mere, og da jeg for tre Uger siden kom herover til mit gamle Hjem, var han mat og træt indtil Døden, skønt han endnu gik oppe. Gud forundte mig da i sin Raade, ligesom i de forrige Tider at staa ved hans Side og hjælpe ham at bære Embedets Byrde, forundte baade ham og mig den Glæde, at han kunde deltage i Menighedens Altergang og ved min Haand modtage det højbærdige Sakrament. Men det var ogsaa hans sidste Gang, fra Alteret slæbte han sig her hjem og lagde sig straks for aldrig mere at rejse sig. O, det var tunge Dage, som nu fulgte, da vor dyrebare og elskede Ven med for- dunklet Bevidsthed stønnede og vaandede sig, ved Nat og Dag udkæmpede den lange Døds-kamp. Dog, kunde han end ikke fatte og sammenholde, hvad der taledes til ham, saa gjorde de gamle Toner, som ombølgede ham, naar hans Børn sang hans Jndlingspsalme: „Gud Helligaand i Tro os lær“, ham dog godt, og han hvistede: „Mere, mere.“ Kunde han end ikke længe fastholde nogen Genstand eller Person, saa kendte han dog endnu lige til det sidste sin kære Hustru, sin sømme Plejerste, sin trofaste Vedsagerinde i onde og gode Dage, hende, som han hang ved og saa op til af sit ganske Hjerte, og som fortjente

al hans Kærlighed og hele hans Højagtelse, kaldte paa hende og udbrød, da man sagde ham, at nu var hun der: „Da var det rart, da var det rart.“ Og En var der, som hans henfærende Bevidsthed, hans Tanke og Hjerte omfattede lige til det allersidste, det var hans Ven og Frelser, hvis Navn han idelig gentog. „Jesus, Jesus“, raabte han vist henvend en Time, indtil hans Aandedræt standsede, og han blidt sov ind til sin Herres Fred.

„Græder da saa sagtelig over den Døde, thi han er indgaaet til Rolighed“ — ja, vi ville ikke sørge over vor dyrebare Ven med bitter Sorg og Klage, vi vil saa gerne unde ham den Fred, som han længtes saa meget efter og trængte saa meget til, vi kunne ikke en Gang ønske, at dette Ristelaag aabnede sig, og han atter stod lyslevende iblandt os; thi nu har han det jo saa godt, saa godt. Men dog maa Bemod fylde Hjertet ved Tanken om, hvor meget han var for os, ved Tanken om vor forklarede Vens dybe Ydmyghed og hjertelige Kærlighed. Og dette Bemods Minde ønske vi aldrig maa udslættes; thi der kan gro Græs over Hjertesaaet, men Bemodet er det friske Rildbevæld i Dalens Bund, der holder Græsset friskt og fremlokker Blomsterne. Og saa ville vi, mine Venner, bede Gud give os Raade og Betsignelse til, at vi maa som vor kære Ven vandre „Sandheden tro i Kærlighed“ og saa finde Trøst i den søde Tanke, at vi en Gang skal samles med ham til evig Fred og Glæde, idet vi fige med Salmedigteren:

„Det er vemodigt at stilles ad
 For dem, som gerne vil sammen være.
 Men Gud ste Lov, i Vorherres Stad
 For evig samles de Hjertenskære.
 Ja det er Gammen
 At være sammen,
 Hvor Ja og Amen
 Er Kærlighed.“

Amen!

Tale

ved Provstinde M. Krarups Riste

den 2. Oktober 1899.

Det var en stor Forandring for min kære Tante, da hun som ung Husfru omblyttede Livet paa den store Herregaard, hvor hun var født og opdraget, med Opholdet i den tarvelige og lave Præstegaard paa Heden. Ja, hun har selv fortalt mig det, hvor underligt det var for hende, naar hun i Stumringen kunde staa i sin Stue og i sin Ensomhed, naar Manden var ude, stue ud over den sorte, triste Lynghede. Men saa gav hun sig Gud i Vold og tog sin Gerning op med Kraft og Dygtighed i hele dens Omfang, og saa blev hun det, hun var: en trofast Husfru for sin Ungdoms Brudgom, hvem hun havde givet sit Hjerte i fuld Hengivenhed, en indsigtsfuld og dygtig Husmoder til at styre Hjemmet og en søm og trofast Moder mod sine Børn. Ja, hvilken større Kærlighed gives der end en Moders Kærlighed, — naar Skriften i nogen Maade vil gøre Guds Kærlighed til den faldne Mennekeslægt begribelig for os, da nævner den den inderlige, opoffrende og taalmodige Moderkærlighed som dens svage Afglands. Og hvor elskede hun sine kære Børn lige til det sidste, — hun levede for dem og hengav sig for dem, plejede dem og hyggede om dem i aldrig formindsket Trofasthed. Men Børnene, da de var smaa og da de blev store, hvor elskede de hende igen, — de saa op til hende, de ærede hende og de troede paa hende. Ja, saaledes gjorde de og saaledes gør de i denne Time, og saaledes vil de vedblive at gøre alle Dage.

Hvorfor sige vi dog om vore kære Afdøde, at vi elskede dem, som om det var noget forbigaagent; nej, vi elske dem, og er det just ikke den dybeste og reneeste Kærlighed, den, hvori vi ogsaa her i Jordelivet er knyttede til dem, ære dem og eje dem i Mindet og i Haabet?

Det var gode Dage og i det Hele lykkelige Dage, hun levede med Husbond og Børn i stille og indholdsrig Virksomhed i de to yndste Præstegaarde. Og det var ogsaa en lys og glad Tid, den første Tidovre i Thy. Ja, jeg ved det, thi jeg har selv haft den Glæde at leve de fire lykkeligste Aar af mine mange Præsteaar derovre, idet jeg som min kære Onkels Medhjælper

i Embedet boede i dette Hjem. Ja, rolige og skønne Dage var det, men bedst var det dog, naar den milde Husbond kom fra sin Gerning og tog Plads iblandt os; hvor talede han dog kærligt, hvor dømte han dog mildt, han, min elskelige Præst, om hvem Formandens Enkes Dom var: „lutter Hjerte, ja lutter Hjerte.“ Men saa traf en mørk Sky op. Den næstældste Søn stod i sin fejreste Manddom, begavet og ædel, dygtig og med vidtomfattende Planer — da kom Slaget. Jeg mindes det grant, jeg kan se det for mit indre Øje, hvorledes han en Dag, hjemkommen fra sin Gerning paa Marken, stod i Stuen saa syg, saa syg, støttet til sin Moder. Han var grebet af en langsomt tærende Sygdom, der lidt efter lidt nedbrød hans Kraft. Men hans Moder var stadig om ham og hos ham, hun holdt ud med ham uden at trættes, plejede ham ved Dag og Nat, vaagede over ham, sad ved hans Side og tørrede Sveden af hans Pande, trøstede ham og talte kærligt til ham. Skridt for Skridt kæmpede hun med Sygdommen, ja kæmpede med Gud i Bønnen om at maatte beholde ham, indtil hin lyse Sommernat, da han med sin Haand i hendes sagte henslumrede. Saa rejste hun sig, inderlig bedrøvet, saaret dybt i Sjælen. Men hun talede ikke meget om den kære Afsøde, hun samtalede ikke med andre om sin Sorg, men bar den stille hos sig selv og i Gud. Ja, i det Hele, den gamle Slægt, der levede før os, der nu ere gamle, den holdt ikke af at bære sine inderste Følelser frem; den skjulte dem hellere. Hvad der dybest og og inderligst bevægede den, dens Gudsforhold, Livet i Bøn og Omgang med Herren, det levede den for sig selv i Sjælens lønligste Vønkammer, og saaledes gjorde hun ogsaa den Gang. Og saaledes gjorde hun, da Trængslerne vedbleve, da Slagene kom, det ene efter det andet i hurtig Følge — hun mistede i saa Aar sin ældste Søn, sin velsignede Husbond og en voksen, elskelig Datter. Ja, visse, det var Trængsels Dage, Slagene ramte haardt og knusende, men hun søgte ind i Stilhed, og der tilkæmpede hun sig Hengivenhed i Guds Vilje — saa kom hun til Ro og Hvile.

Det kan jo ske, at der kan komme Fred i Naturen mod Aften efter en Dag med Storm og Regn. Saa gik det med vor kære Afsøde — hendes Livsaften blev stille, og hendes Livsol gik ned med en skøn Aftenrøde. Da levede hun her i

Byen i sine Kæres Kredts, agtet, æret og elsket som en talrig Slægts Moder og Bedstemoder. Hvor var hun dog glad ved dem, og hvor var de glade ved hende, hvor venligt blev de dog modtagne, og hvor gerne kom de igen, som besøgte hende, og saa langvejs fra. Og hvor bar vi hende paa Hænderne, ærende hende og elskende hende som vor Slægts ældste Medlem, den sidste af den gamle Slægt. Og saa laa hun tilsidst paa sit Dødsleje, møt af Dage, men dog glad ved Livet, løftet og lettet, plejet og baaret af sine Børns utrættelige Omhu og Bøn; — nu stræbte de gamle Børn, om de dog kunde noget lidet gengælde hende for den Kærlighed, hun havde udvist mod dem hele Livet igennem. Saa sov hun hen i en god Alderdom, opnaaende den højeste Alder, noget Medlem af vor Familie har naaet — hun blev over 94 Aar —, sov hen, bevarende Mandens Lys og Legemets Kraft til Enden, med Tak til Gud for al hans Naade og Tak til trofaste Venner for alt godt, sov hen, som vi sikkert haabe og bede, i Jesu Navn. Men „det er jo ej at dø, naar Livet følger med.“ Ja, Gud give os alle at dø en saadan rolig og glad Død, at det paa os maa opfyldes, som det hedder i Salmen:

Hvo, som smile kan ad Døden,
 Ham har Himlen smilet til,
 Og som Sol i Aftenrøden
 Luffer han sit Dje mild.
 Over Kristentøj i Daaben
 Han iføres Purpurtaaben.
 Amen!

Troens Bæst.

Lukas 17, 5—10. (3. S. e. S. 3 Ronger).
 Solbt i Vechlebens Kirken.

Vor Herre siger i Evangeliet i Dag: „Hvis I havde Tro som et Sennepskorn“ — vi spørger, hvad er Sammenligningspunktet? Er det det, at Sennepskornet er det mindste af alle Frø, og vil Herren dermed sige: „Lader ejer nøje med den lille Tro, allerede den kan udrette store Ting.“ Nej, Troen trænger vissevis til at forøges. Men Sammenligningspunktet er dette:

det lille Sennepskorn, om det ellers er spirekraftigt og vokser op, bliver større end Urterne, bliver som et stort Træ. Ja, om det er spirekraftigt, det er det, som det gælder om. Men er dette Tilfældet, have vi ikke en død Kundskabs Tro, men en levende Hjerte-Tro, da skal vi ikke bekymrede spørge: hvorledes skal Troen vokse og forøges, thi da gælder herom Herrens Ord om Sæden, der grov paa Marken: den vokser og bliver høj, man ved ej selv hvorledes. Troen forøges ikke paa udbortes Maade, ikke en Gang som umiddelbar Gave fra Herren, men Troslivet næres og vokser i det stille og skjulte ved den rette Brug af Raademidlerne, ja ved Ordet, ved Bønnen, ved Nadveren vokser det sig stærkt og kraftigt.

Men Troen skal ogsaa forøges under det daglige Livs Gerning. Herren siger: „Hvo af eder, der har en Tjener, der pløjer eller vogter Kvæg“ — det er ikke store Gerninger eller Op-gaver, her peges paa, nej simple og hverdagsagtige. Vi har hver sin lille Gerning, og den skal vi udføre i Troens Bøn og Troens Kraft, saa forøges vor Tro. Vi skal tage vor Gerning op ikke i vort eget Navn, men i Jesu Navn, tage vor lille jordiske Gerning op og være i den som vor himmelske Faders Gerning, vi skal gøre den under Bøn om, at Gud vil give os Kraft til Gerningen, Glæde under den og Betsignelse af den. Vi skal i Bøn faa Magt over vor Dorstthed og Læd-hed til at begynde og fortsætte Arbejdet, saa vokser Troen ved hver Sejr over os selv.

Og jaa skal vi ikke være saadanne Tjenere, der blot higer efter at slippe Arbejdet og giver os hen til Hvile og Nydelse. Husbonden siger jo ikke til sin fra Markarbejdet hjemvendende Træl: „Gak hen og sæt dig tilbords“, nej han anbefaler ham saa kun et andet Slags Arbejde: „Bered det, jeg skal have til Nadvere, bind op om dig og vart mig op.“ Vi bliver saa hurtig trætte af vort Arbejde og vil nyde, vil have milde og bløde Tanker og Forestillinger at hvile i for os selv, men vi skal vide det: vor Herre Jesus vil betjenes, vil opvartes. — Men hvorledes kan vi det? „Alt, hvad I har gjort mod den mindste af mine Brødre, har I gjort mod mig“, siger Jesus. Han peger paa Kærlighedsgerninger — Troen skal være virk-som i Kærlighed. Vi er Herren til Tjeneste og Opvartning, naar vi hjemme lever med vore Husfolk i Mildhed, Overbæren-

hed, uegennyttig og selvopofrende Kærlighed, og naar vi uadtil tænker paa, beder og virker for alle de gode, mennekelige og kristelige, Formaal, som Herren lægger paa vort Livs Vej. Ja, derunder og derved vinder Troen i Snderlighed, men just Snderligheden er Troens Styrke.

Men saa siger Herren: „Derefter maa du æde og drikke“ — han siger ikke, at Hvilen og Nydelsen aldrig skal blive os til Del. Nej, der kommer en Stund, da vor Arbejdstid er endt, da Nadveren i Himmerig ogsaa bliver beredt for os, en Tid da — det lyder underlig, men Herren har sagt det — han selv skal binde op om sig og sætte sine Tjenere tilbords og gaa frem og tjene dem. Da kommer den fulde Hvile og den søde Nydelse — evindelig og altid. Men saa er der en Ting, som Herren endnu i Dag lægger os paa Hjerte, og det er: selv om vi som Herrens tro Tjenere havde gjort alt, hvad os var befaleet, vi har dog intet at rose os af. Herren, og ham alene, tilkommer Goren, thi hvo vakte Lyften og hvo gav os Kraften til Arbejdet, mon ikke Herren? Ja, han alene. Og derfor skal vi mene og sige: „Vi er unyttige Tjenere“, thi Herren kan saa godt undvære os; hvad han virkede ved os som et ringe Redskab, det kunde han villigere og bedre have faaet udført af saa mangen anden Tjener. Men det er det dejlige, det forunderlig trøstende ved den Sag, at naar vi selv i fuld og ydmyg Erkendelse af vor Ringhed og Uværdighed og i al Oprigtighed bekender os som unyttige Tjenere, da nænner vor Herre ikke at gøre denne Betegnelse til sin, men siger i sin Naade og Mildhed: „Vel, du tro Tjener, du var tro i det lidet, gik ind til din Herres Glæde.“

Prædiken paa 11. Søndag e. Trinitatis

i Abel Kathrines Kirke 14. August 1904. Tekst: Luk. Evg. 7, 36—50.

„Glemmer ikke Gæstfrihed, thi ved den har nogle uden at vide det herbergeret Engle,“ saaledes skrives der i Brevet til Hebræerne. Den Begivenhed, som der er sigtet til, er optegnet i 1ste Mosebog. Der fortælles, hvorledes Guds Engle var

nedstegne til det ugudelige Sodoma og intet Natteherberge kunde finde der, indtil den retfærdige Loth fandt dem ude paa Gaden og saa med megen og venlig Overtalelse fik dem ind i sit Hus til Hvile og Bedervægelse, og hvorledes dernæst Englene førte Loth ud af det domfældte Sodoma gennem Sidsluer og Svovldampe til Redning og Frelse. Se, Venner, saaledes skete det ogsaa stundom, at vi viste Venlighed og Gæstfrihed mod ukendte Mennesker, og vor Gudhed blev rigelig gengældt, idet dette Menneske — og maaske var det et i udvortes Henseende meget ringe og fattigt Menneske — ved sine gode Ord og sit smukke Eksempel gav os rig Bedervægelse og frugtbart Eksempel til Efterlignelse. Men nu Jesus — ja, han er den store og ubekendte fremmede —, om vi nu indbød ham i Kærlighed, o hvilken Velsignelse kom der af denne Indbydelse — den Dag vedersfaredes det Hus Frelse.

Vi hører i vort Evangelium i Dag, at der var en Farisæer, der bød vor Herre Jesus til Middag. Denne Farisæer har vist været en af Israels store — rig, lærd og anset. Nu indbød han Herren. Men han bød ham ikke af Kærlighed, det var kun af Høflighed; han vilde vise Jesus en Opmærksomhed. Hans Tanker har vel været disse: denne Jesus af Nazareth er en velbegabet Folkelærer, veltalende og godt oplært i Skrifterne, skønt han ikke har „lært“ og har studeret, og Menigmand sætter ham højt. Jeg vil da vise denne Mand Være, byde ham til Gæst og kalde ham ved Hædersnavnet Mester. Og saa, da Herren fulgte Indbydelsen og kom, modtog Farisæeren ham med kold Høflighed. Der var ingen af de mindre eller større Hædersbevisninger, hvormed man i Østerlandene modtog sin Værgæst: intet Velkomst-Rys ved Husets Indgang, intet Fodtvæt til de støvede Fødder, ingen duftende Salve til Bedervægelse. Nej, det var af dette: sid dernede, tag Plads ved Døren.

Men saa viste det sig, at det var just den allerbedste Plads. Thi der kunde hun allerbedst komme til ham, den syndefulde Kvinde, som nu traadte ind i Salen. En Synderinde — ja, det var hun kendt for i hele Staden —, et syndigt Liv havde hun levet, hun havde sølet sig i Syndens værste Dynd, hun var vistnok en falden Kvinde. Men hun havde hørt ham tale, der sagde til en af samme Art som hun: jeg fordømmer dig

ikke; hun havde hørt hans Ord, der ikke bryder det knækkede Rør og ikke slukker den rygende Tande, hørt hans Ord til Opvejsning og Frelse, og de var gaaede hende til Hjerte, hun havde hos Frelseren søgt og fundet Naade, ja faaet alle sine Synders naadige Forladelse. Og nu var der opkommet en inderlig Kærlighed til den naadige Frelser i hendes Sjæl. Hun maatte frem, vilde ind, trods hvem der vilde hindre det, thi hun gik af Kærlighedens Trang, trængte igennem de skændende Tjenere og de forargede Gæster lige hen til Herren. Saa sank hun ned for hans Fødder, saa gød hun sine Taareres varme Bad over dem, kysede og salvede dem, saa Huset blev fuldt af Salvens Duft. Men der steg en anden Luft op, en stram og ilde Luft fra Farisæerens forargede Hjerte: se dog denne Mand, nej, han er ingen Profet, siden han finder sig i denne utugtige Kvindes Berørelse, se dog denne uforstammede og urene Kvinde. Ja, se dog denne Kvinde, lød det fra Herren under Gæsternes dybe Tavshed, hun har gjort alt det, som du havde forsømt. Thi fordi hendes mange, store Synder af Naade er hende forladte, derfor har hendes taknemlige Hjerte udgydt sig i en Rigdom af Kærlighed; men hvem der som du kun i ringe Grad har faaet Naade og Syndsforladelse, fordi der var saa lille Modtagelighed derfor, har ogsaa saa ringe Kærlighed og viser den saa sparsomt. Og saa fik „denne Kvinde“, hvad hun og alle benaadede Syndere saa meget trænger til, fornøyet Forsikring om Syndsforladelse og sendtes med Herrens Velsignelse: din Tro har frelst dig, gik bort med Fred, ud i Livet igen, styrket til Strid og Sejer, til evigt Liv og Salighed. Der er dem, som mener, at denne faldne og opreiste Kvinde var Maria Magdalene.

Venner, vi skal ogsaa indbyde Herren: „Jesús, kom dog selv til mig, kom ind, du Herrens velsignede.“ Men derom gælder det, at vi indbyder ham som „Synderes Ven“. Mange indbyder Herren som hin Farisæer: de viser Herren kun udvortes Ære, de taler om ham med Ærefrygt som det største og det bedste Menneske; de antager alle de hellige Kendsgerninger som Sandhed, de priser ham som Herren til Gud Faders Ære, men der er intet Hjerteforhold mellem ham og dem. De ved nok, at de er Syndere, og at Jesús er Frelseren, men de kender ikke sig selv som Syndere og ham som

deres Frelser. De mangler Syndsbevidsthed. Ja, men behøver man da som hin Kvinde at leve hen i aabenbar Synd og Ugudelighed; er det saaledes at forstaa, at jo større Synder jeg er, desto nærmere er jeg ved Guds Naade, spørger du maaste. O, min Ven, tro mig, dine Synder er mange og store nok, mon du dog ikke er Guds Buds daglige Overtræder, mon du kan svare Gud et til tusinde, naar han gaar i Rette med dig. Se og føl dig selv som en Synder og gaa saa i Bønnen til Jesus som din personlige Frelser, saa faar du Naade og alle dine Synders Forladelse, og saa kommer den inderlige og dybe Kærlighed op i dit Hjerte til ham, der har elsket dig først indtil Døden.

Du, som Fredeu mig forkynder,
 Du en Frelser, jeg en Synder,
 Du med Amen, jeg med Bøn,
 Du med Naaden, jeg med Stammen,
 O, hvor passer vi dog sammen,
 Du Guds salvede, Guds Søn.

Og saa byder du ham ind i dit Hjertes Hus som Gæst og Hædersgæsten, og alt, hvad Synderinden gjorde, eftergør du i Anden.

Hun græd over Jesu Fødder. O, Venner, der er Vredens og Forbitrelsens stridende Taarer, der er Fortvivlelsens bittere Taarer, men der er ogsaa Bemoeds milde Taarer — det var dem, som Kvinden græd, det er dem, som vi græde, idet vi mindes vore Synder og vor Frelseres Naade.

Hun kysede Jesu Fødder i sin overstrømmende Kærlighed: Vi vil ogsaa kysse Sønnen med Kærlighedens Hylbnings-kys. Hun salvede ham med dem brudte Alabaster-Krukkes Salvings-Olie. Vi vil ogsaa med brudte Hjerter salve ham med Gærens Olive som vor Herre og Konge. — Han skal raade og regere over vort Hjerte og vort Liv. Tag mit Hjerte, som det er, Jesu, byg din Trone der. Amen!

Indhold.

	Side
Udsigt over mit Præstelig, indsendt til Ordenskapitlet	3
Børne-Prædiken over Hellig tre Kongers Evangeliet	7
Børne-Prædiken over Apostl. Gern. 20, 35	11
Børne-Prædiken over Matth. 3, 13—17 (Jesu Daab)	14
De to Stæder	17
O, se en Gang!	21
Mit første Præsteaar	25
J Anledning af Store Bededag	36
Tale ved Sabbatshviles Udsalg den 29. Novbr. 1889	38
Mindeord ved Bispinde Koeboeds Baare den 8. Marts 1855	41
Tale ved Provst O. Krarups Kiste den 27. Juli 1862	42
Tale ved Proovstinde M. Krarups Kiste den 2. Oktober 1899	48
Troens Vækst. Prædiken over Luc. 17, 5—10. 3. S. e. H. tre Konger . .	50
Prædiken paa 11. Søndag eft. Trinitatis. Luc. 7, 36—50	52

